

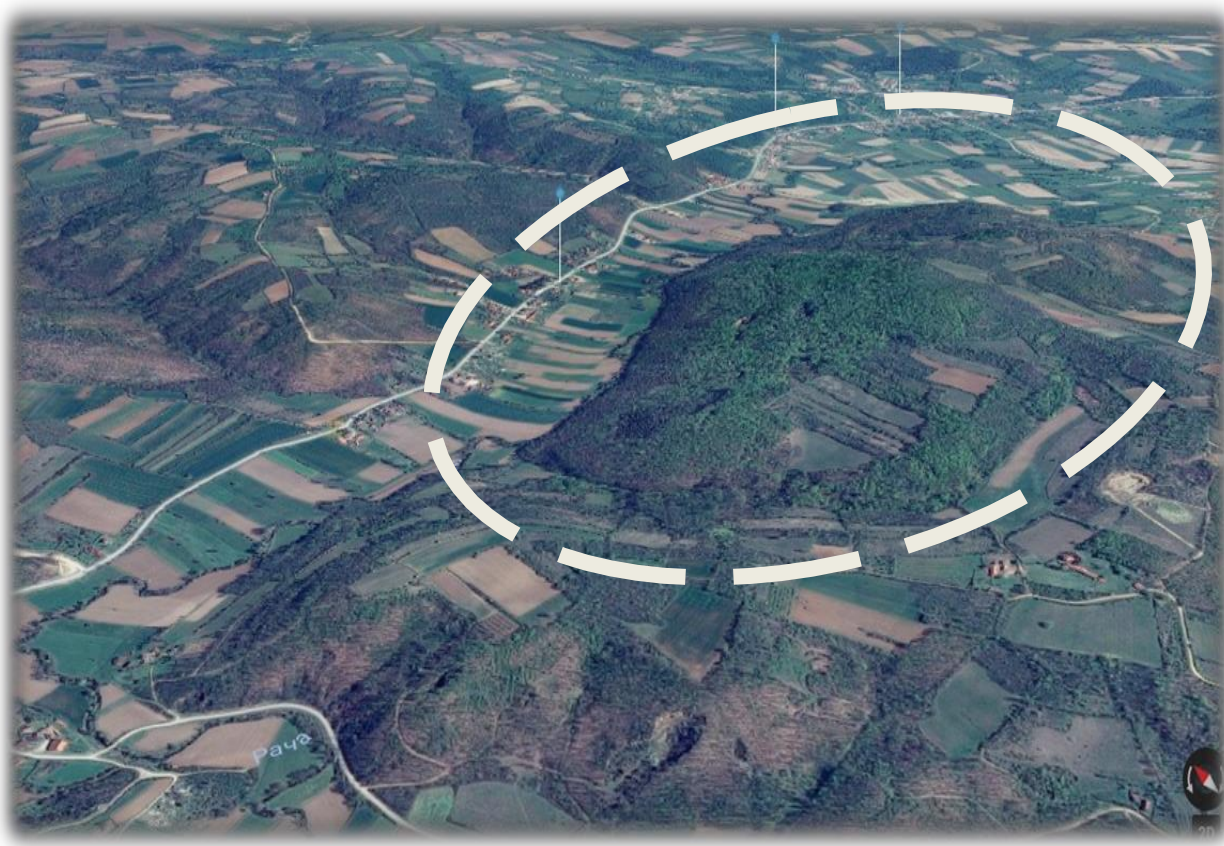
УРБОПОЛИС ДОО
ШУМАТОВАЧКА 8
БЕОГРАД

ОПШТИНА РАЧА
Карађорђева 48
РАЧА

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
*за специфично/заштићено подручје природног и
културног добра „Градиште“ у Вишевцу*

НАЦРТ ПЛАНА

Београд 2021.године

Предмет	ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ <i>за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу</i> НАЦРТ ПЛАНА
Наручилац плана	Општинска управа општине Рача , Карађорђева 48
Обрађивач плана	УРБОПОЛИС Д.О.О. БЕОГРАД Београд, Шуматовачка 8
Руководилац плана	Проф. др Миодраг Ралевић, дипл.инж.арх. др Гордана Марковић, дипл.инж.арх.
Радни тим	Проф. др Александра Ђукић, дипл.инж.арх. Мирјана Бараћ, М.Арх. Симона Тајић, Б.Арх. Милица Кочовић, дипл.инж.арх. Мара Јевтић, дипл.инж.пејз.арх. Гордана Милодановић, дипл.простор.план. Јован Павловић, маст. простор. план. Милош Игњатовић, маст.инж.арх. Александра Бјелић, маст.инж.арх. Ивана Антонијевић, дипл.инж.арх. Јована Савић, маст. простор. план. Јелена Спасојевић маст. простор. план.
Директор:	Медена Милић

САДРЖАЈ

1.0. Полазне основе	5
1.1. Повод и циљ израде плана	5
1.2. Правни и плански основ	5
1.3. Извод из планова вишег реда	6
1.3.1. Извод из Просторног плана РС од 2010 до 2020.г.....	6
1.3.2. Извод из Просторног плана општине Рача	7
1.4. Граница обухвата плана	14
2.0. Анализа постојећег стања	16
2.1. Географски положај и природни услови.....	16
2.2. Историјске вредности локације	19
2.3. Туристички потенцијали ширег окружења	22
3.0. Правила уређења	24
3.1. Подела простора на карактеристичне целине и зоне	24
3.2. Планирана намена	27
3.3. Грађевинско подручје.....	33
3.3.1. Површине јавних намена	33
3.3.2. Површине осталих намена	34
3.4. Ван грађевинско подручје	37
3.5. Функционална организација простора – претежне, пратеће и допунске намене	38
3.6. Мрежа и објекти инфраструктуре	44
3.6.1. Саобраћајна инфраструктура	44
3.6.2. Водоводна и канализациона мрежа	47
3.6.3. Електроенергетски услови и телекомуникације	48
3.6.4. Гасоводна инфраструктура.....	49
3.7. Урбанистички услови и мере заштите.....	51
3.7.1. Мере и услови заштите животне средине и природних добара.....	51
3.7.2. Услови заштите културних добара	57
3.7.3. Услови за заштиту од пожара, елементарних и других непогода и ратних разарања	59
4.0. Правила грађења	63
4.1. Правила парцелације и препарцелације.....	63

4.2. Посебна правила грађења на површинама за јавне намене.....	66
4.2.1. Правила грађења саобраћајне инфраструктуре	66
4.2.2. Правила грађења водоводне и канализационе мреже	73
4.2.3. Правила грађења за електроенергетске и телекомуникационе објекте.....	75
4.2.4. Правила грађења за гасоводну мрежу.....	76
4.2.5. Правила грађења за објекте јавне намене	82
4.3 Посебна правила грађења за површине осталих намена	84
4.3.1. Правила грађења за породично становање	84
4.3.2. Правила грађења за угоститељске објекте и туристичке садржаје.....	85
4.3.3. Правила грађења за спортско рекреативне садржаје	87
4.3.4. Правила грађења верске објекте.....	87
4.4. Правила грађења на пољопривредном, шумском и водном земљишту	89
4.4.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту:	89
4.4.2. Правила грађења на шумском земљишту	89
4.3.4. Правила грађења на водном земљишту:.....	90
5.0. Спровођење плана.....	91

Графички део:

- 1.0. Граница обухвата Плана (P 1:2 500)**
- 1.1. Извод из плана вишег реда – Намена простора**
- 1.2. Извод из плана вишег реда – Туризам и заштита простора**
- 2.0. Постојећа намена простора (P 1:2 500)**
- 3.0. Планирана намена површина (P 1:2 500)**
- 4.0. Подела на карактеристичне зоне и целине (P 1:2 500)**
- 5.0. Функционална организација простора (P 1:2 500)**
- 5.1. Урбано – функционална организација простора – претежна намена (P 1:2 500)**
- 5.2. Урбано – функционална организација простора – пратећа намена (P 1:2 500)**
- 5.3. Урбано – функционална организација простора – допунска намена (P 1:2 500)**
- 6.0. Карта заштите простора (P 1:2 500)**
- 7.0. Планирано саобраћајно решење (P 1:2 500)**
- 8.0. Регулационо-нивелациони план (P 1:2 500)**
- 9.1. План инфраструктуре – водовод и канализација (P 1:2 500)**
- 9.2. План инфраструктуре – електроенергетска и ТТ мрежа (P 1:2 500)**
- 9.3. План инфраструктуре – гасна инфраструктура (P 1:2 500)**
- 9.4. Синхрон план (P 1:2 500)**
- 10.0. Смернице за спровођење Плана (P 1:2 500)**

ОПШТИ ДЕО

1.0. Полазне основе

1.1. Повод и циљ израде плана

Непосредан повод за израду овог ПДР је Одлука о изради Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу (бр. 020-4/2017-I-01 „Сл. гл. Општине Рача“, бр. 3/2017).

Према наведеној Одлуци, основни циљ израде Плана детаљне регулације је „утврђивање правила уређења и грађења, односно стварање планског основа за: уређење простора и заштиту природних и културних добара и очување архитектонских вредности, стварање услова за очување и унапређење животне средине, стварање услова за развој туризма обезбеђењем боље саобраћајне повезаности и инфраструктурне опремљености, утврђивање површина јавне намене и решавање имовинских односа“ (Чл. 5.)

Истовремено, у оквиру израде ПДР приступа се изради Стратешке процене утицаја на животну средину, на основу прибављеног Мишљења надлежног органа за заштиту животне средине, бр. 501-3/2017-IV-02-3 од 23.01.2017.г. и према Одлуци о приступању изради стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу коју је донело Одељење за општу управу, друштвене делатности, урбанизам, изградњу, инспекцијске и заједничке послове, Служба за урбанизам, изградњу и инспекцијски надзор, бр. 350-3/2017-IV-01-02 од 24.01.2017.г.

1.2. Правни и плански основ

Правни основ за израду Плана детаљне регулације и Стратешке процене утицаја на животну средину чини законска регулатива за ту област, од које су најважнији:

- Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/2021), нарочито чланови 27 и 28
- Правилник о садржини, начину и поступку израде документа просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр. 32/2019)
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 88/2010).

Плански основ за израду Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу су планови вишег реда и то:

- Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020.г.(„Сл. гласник РС“, бр. 88/2010)
- Просторни план Општине Рача („Сл. гл. општине Рача“, бр. 5/12), у даљем тексту ППО Рача.

1.3. Извод из планова вишег реда

1.3.1. Извод из Просторног плана РС од 2010 до 2020.г.

Иако се *ПП РС* посебно одражава на развој и повезивање ширих просторних потеза – 25 појединачних округа, између осталог и Шумадијског, у коме као подручје које гравитира Крагујевцу Рача заузима значајно место, за потребе израде овог плана *ПП РС* је анализиран у односу на смернице које би се могле односити на подручје плана – насеље Вишевац.

За подручје овог *ПДР*, посебно је илустративна SWOT анализа просторног развоја Републике Србије.

Снаге најширег подручја Републике Србије леже у великим пољопривредним, шумским, воденим ресурсима уз повољан географски положај, очуван биодиверзитет и животну средину. Потом, у богатству културног наслеђа које омогућава „*стални пораст категорисаних и претходно заштићених културних добара...*“, у развојним перспективама туризма произашлим из вредности рељефа, етно-културно-историјског и верског наслеђа, све оличено и на малом простору насеља Вишевац.

Слабости, које се такође препознају на подручју насеља Вишевац тј. на подручју плана, јесу недостатак инфраструктуре за очување постојећих фондова, превазиђеност законске регулативе о културним добрима, демографски пад и економска стагнација у руралним подручјима, недовољни капацитети туристичког смештаја као и неефикасно спровођење децентрализације власти у Републици Србији.

Мogućности (прилике) су у прихватању одрживог управљања земљишним ресурсима и шумама према ЕУ стандардима, у развоју целогодишњег туризма и пратећих активности, у укључивању заштићених природних добара РС у еколошке мреже Европе (Натура 2000, ЕМЕРАЛД, Пан-европска еколошка мрежа), у увођење европских стандарда у заштити животне средине, у коришћењу културног наслеђа „*као генератора многих културних, туристичких и економских активности*“. Затим,

могуће је коришћење предприступних фондова и других развојних програма ЕУ уз припрему пројеката и укључивање грађана у процедуре међународне сарадње.

Претње су везане за нерационално коришћење пољопривредног земљишта и шумских ресурса, за несавесно коришћење (злоупотребу) водотокова. Недостатак финансијских средстава за заштиту животне средине, за улагање у унапређење вредности амбијента и предела, за изградњу сеоских комуналних објеката и сл. Посебна претња која се уочава на подручју општине Рача па и на подручју Вишевца је демографски пад становништва услед концентрације становништва у великим градским центрима.

1.3.2. Извод из Просторног плана општине Рача

Природни услови и ресурси

Рељеф насеља Вишевац посебним чини ток равничарске реке Раче која кроз насеље пролази правцем запад-исток, имајући изразито вијугав ток, плитко корито и обале обрасле растињем.

По *геолошкој грађи* и педолошким особинама, насеље Вишевац се ни по чему не издваја из ширег окружења.

Клима насеља је такође у складу са ширим окружењем – умерено континентална.

Хидрографија насеља Вишевац је специфична – у насељу Вишевац нема минералних/геотермалних вода и изворишта, река Рача је на подручју тог насеља и надаље често водоплавна што даје могућност за изградњу мањих акумулација у циљу смањења поплавних таласа. На брду Градиште налази се водоизвориште (десна обала реке Раче).

Становништво, насеље и јавне службе

Просторним планом општине обухваћена су сва насеља на територији општине Рача, а извод из ППО сачињен је посебно за насеље Вишевац у смислу упознавања са обавезама, условима и смерницама из планског документа вишег реда.

Стопа раста становника у насељу Вишевац је у опадању, као и на претежној територији општине, са изузетком насеља Војиновац, Мирашевац и општинског центра Рача. По старосној структури, Вишевац се оцењује као стадијум најдубље демографске старости.

Насеље Вишевац припада структури насеља са бројем становника од 501 до 1000, у гравитационој зони општинског центра – градског насеља Рача.

У насељу Вишевац постоји црква уз коју се, према ППО „планира сала и канцеларије за потребе цркве“. Иако у ППО није наведено, треба нагласити да је црква посвећена Св. Ђорђу и да се налази у центру насеља.

Од комуналних објеката у Вишевцу постоји гробље које потребује инфраструктурно опремање, заштитно зеленило и редовно одржавање.

Привредне делатности и туризам

Насеље Вишевац погодно је за пољопривредну делатност (ратарску, ливадско-сточарску и повртарску производњу) посебно за воћарство, виноградарство и испашу стоке. Насеље нема посебне фарме (као у Трски или Ђурђеви).

Шумарство и ловство имају велике могућности развоја обзиром на подручје Градишта које је у обухвату овог плана.

У насељу Вишевац нема индустрије нити предузетничке делатности.

Туристички, насеље Вишевац представља посебно привлачан простор и могућност развоја већ постојећи садржаја:

- *Петрови двори* (комплекс окућнице Карађорђевог оца Петра, формиран од аутентичних, дислоцираних објеката народног градитељства)
- *споменик Карађорђу* постављен 2004.г. у поводу јубилеја двестогодишњице Првог српског устанка
- *брдо Градиште* са спомен плочом места колибе где је рођен Карађорђе, руинираним мотелом старим око 70 година и неистраженим остацима преисторијског града
- споменик из средине 19. века, *Бегу Јови*, учеснику Првог српског устанка у старом делу насеља.
- Уз ове посебности, од 2003.г. постоји културна манифестација *Карађорђеви дани* у Вишевцу која се просторно и садржајно одвија и ван насеља (вашар у Рачи и Митолошки зборник).

Саобраћај и инфраструктурни системи

Саобраћајно, насеље Вишевац има повољну позицију у општини Рача, јер кроз њега пролази најзначајнија саобраћајница на подручју општине, Државни пут I реда – М4 тј. пут Државни пут IB реда – 27.

У насељу Вишевац нема водопривредне инфраструктуре. Проблем канализације решава

се путем септичких јама.

Отпад се одвози на депонију у Лапову.

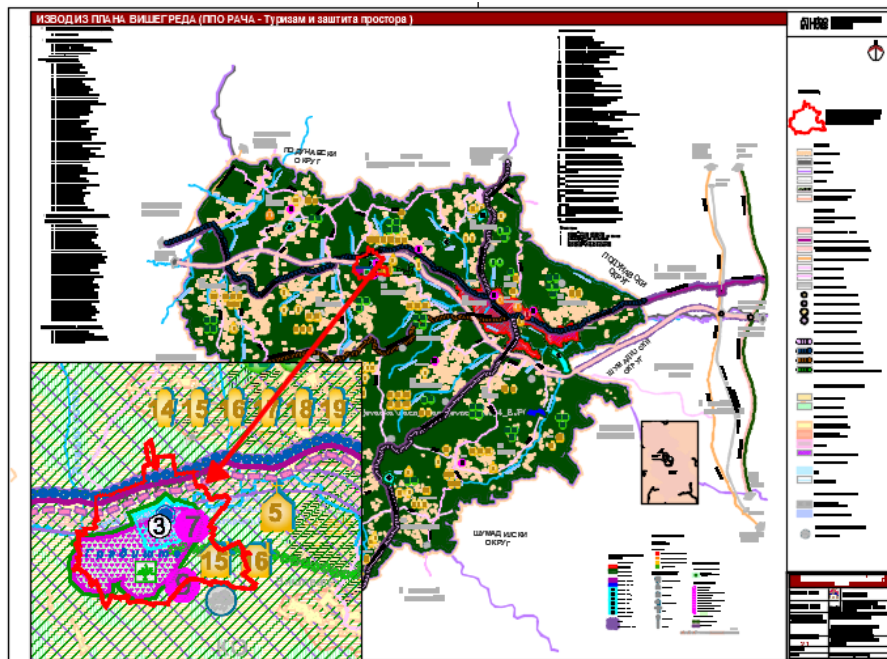
У насељу Вишевац постоји комутациони систем телекомуникационе инфраструктуре са изграђеном подземном ТТ мрежом.

Насеље Вишевац нема радну јединицу за обављање поштанског саобраћаја те се поштанске услуге могу обавити у насељима Рача, Мало Крчмаре, Сипић и Ђурђево.

На подручју насеља не користе се обновљиви извори енергије, иако постоје услови за коришћење енергетских потенцијала малих водотокова.

Животна средина, предели, природна и културна добра

Према процени стања на терену, загађење животне средине везано за насеље Вишевац препознаје се у следећем: недостатак комуналне инфраструктуре, непрописно изграђене септичке јаме које су у функцији, појава неконтролисаних одлагалишта и депонија отпада. Карактеристични предели у насељу Вишевац везани су за вијугави ток реке Раче.

Слика 2: Извод из ППО Рача -Туризам и заштита простора

Заштићена природна добра (услови Завода за заштиту природе Србије (бр. 019-2952/3 од 04.12.2020.г.):

- меморијални-природни споменик „Градиште“ у насељу Вишевац (к.п. бр. 2035, 2036, 2037, 2038/1 и 2039 КО Вишевац, површине 39,82.20ха, са заштитним појасом ширине 30м), под мешовитом састојином липе, граба, појединачних стабала хрста китњака са спомеником вођи Првог српског устанка Ђорђу Петровићу Карађорђу

Према Решењу Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу (бр. 1712-02 од 23.11.2020.г.),

Непокретна културна добра (услови Завода за заштиту споменика културе Крагујевац, потребе ППО Рача), за подручје насеља Вишевац утврђено је да се у граници захвата предметног плана налази регистровани археолошки локалитет “Градиште” на катастарским парцелама бр. 2035, 2026, 2037, 2038/1, 2038/2, 2038/3, 2039, 2063, 2064/1, 2064/2, 2068, 2077, 2078, 2079/1, 2079/2, 2080, 2081/1, 2081/2, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086/2, 2086/3, 2087, 2091, 2092, 2094, 2095, 2097, 2098, 2099/1, 2099/2, 2100, 2101, 2102, 2103, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076..КО Вишевац

- археолошки локалитети: Вишчевић, Градиште, Ладан поток и Селиште
- валоризовани објекти народног градитељства: куће Милорада Милошевића и Радмиле Костадиновић у Вишевцу
- валоризовани објекти сакралне архитектуре: црква Св. Ђорђа у Вишевцу
- валоризоване спомен бисте и спомен обележја: спомен пирамида; Карађорђевог споменик; спомен чесма; спомен плоча НОБ; спомен плоча на дому кнегиње Зорке; спомен плоча на Градишту
- валоризовани секуларни споменици: стари надгробници на сеоском гробљу
- валоризовани крајпуташи: стари крајпуташ у Вишевцу.

Коришћење и намена простора

Према ППО Рача, на простору насеља Вишевац заступљене су све претежне намене простора (пољопривредно земљиште, шумско земљиште, водно земљиште) са перспективом увећања грађевинског земљишта дуж магистралног путног правца М4 (Државни пут 1Б реда – 27).

SWOT анализа

Подаци везани за насеље Вишевац односе се на:

- снаге (развојне могућности коришћења пољопривредног земљишта, повољне климатске услове, очувану животну средину, повољан положај у односу на мрежу саобраћајница, велике постојеће туристичке капацитете – заштићена природна и непокретна културна добра као генератор развоја транзитног, сеоског, културног и ловног туризма)
- слабости (негативни демографски развој, неразвијеност капацитета мале привреде, недовољна презентација туристичких капацитета, неразвијен приградски превоз)
- могућности – прилике (близина европског коридора X, коришћење пољопривредног капацитета)
- претње (демографски пад посебно у сеоским насељима, неадекватан развој јавних служби, недостатак документације за конкурисање код страних фондова).

Визија и принципи просторног развоја

Визија развоја која би се могла применити на насеље Вишевац је: развој сектора малих предузећа за производњу хране, велике могућности туристичке понуде засноване на културно-историјском наслеђу, унапређење образовања и социјалне заштите.

Циљеви просторног развоја

Циљеви који би се могли односити на насеље Вишевац су општи (стварање планског основа за организовани просторни развој насеља, обезбеђење услова за развој руралне економије, унапређење система услуга здравства и социјалне заштите, ублажавање миграција кроз унапређење културно-историјских садржаја) и посебни (тежња планском уређењу насеља тј. санација непланског коришћења простора, развој инфраструктурних система и јавних служби, стварање услова за валоризацију, очување и коришћење културне и природне баштине).

Општа концепција и пропозиције развоја

Смернице развоја које се процењују као посебно значајне за насеље Вишевац су јачање геостратешког положаја општине Рача, повезивање са центром подручја (Крагујевац) и другим суседним општинским центрима, посебно у области туризма (Топола, Аранђеловац, Велика Плана). Постојећи Државни пут I реда – М4 (Државни пут IB реда – који „пресеца“ насеље непосредно изнад тока реке Раче подстиче могућности развоја туризма – повезивање са суседним општинама у креирању туристичке понуде и то културно-историјског туризма са развојем „културног пута“ везаног за Први српски устанак, те ловног, сеоског и транзитног туризма. Умрежено деловање институција и унапређење система образовања, здравствене и социјалне заштите помогло би одрживост насеља и становника насеља Вишевац.

Регионална сарадња и функционалне мреже

Потреба интегрисања општине Рача у природне и културне системе ширег окружења.

Према ППО Рача, Имплементација ПП (2.3.1., А.2.) обавезна је израда Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу. У графичком делу ППО Рача (Реферална карта бр. 4) назначена је граница за израду наведеног ПДР.

1.4. Граница обухвата плана

Према наведеној Одлуци о изради ПДР, подручје за које се израђује ПДР обухвата део К.О. Вишевац и то:

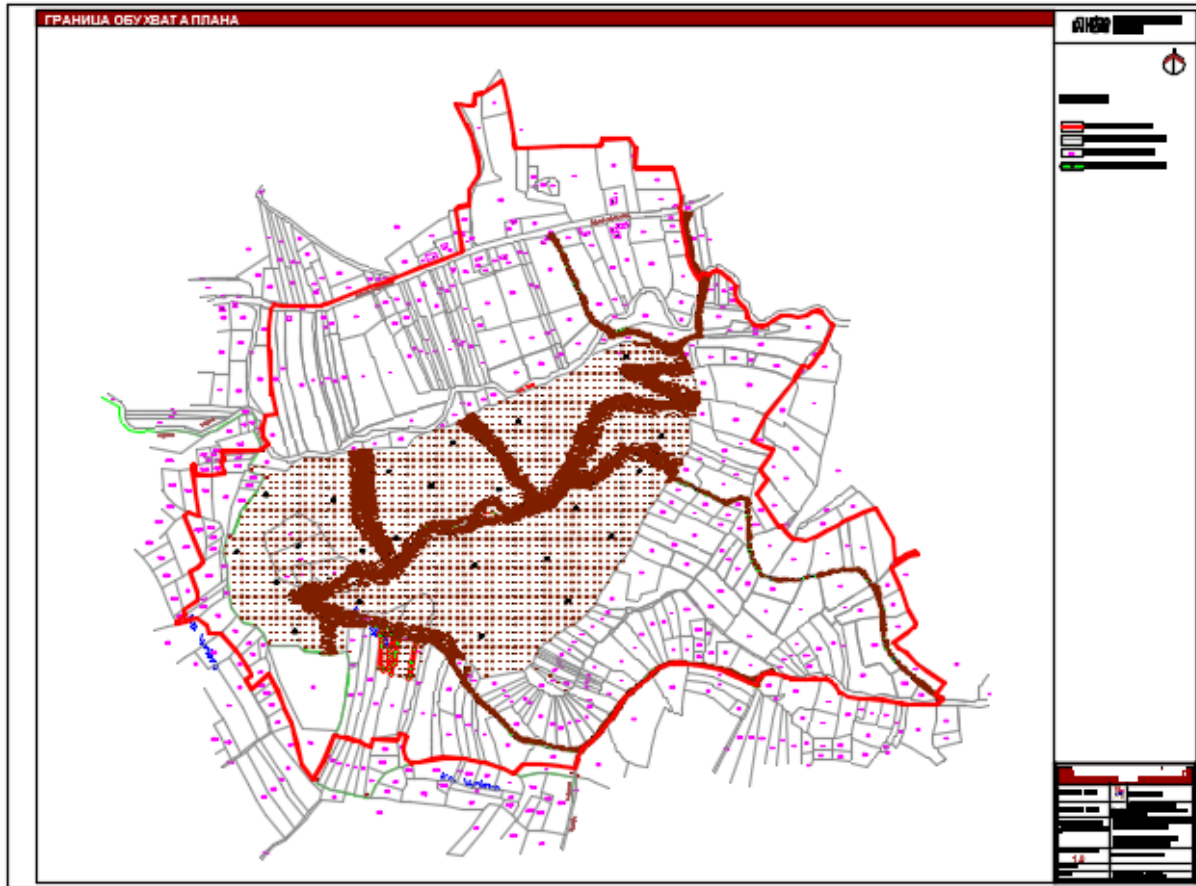
- целе к.п. бр. 2035, 2036, 2037, 2038/1, 2038/2, 2038/3, 2039, 1981/2, 1981/3, 1982/2, 1983/2, 2071, 3469, 3470, 2086/2, 2086/3
- делови к.п. бр. 2040/2, 2040/3, 2041/2, 2045, 2047, 2055 и 2056.

Површина плана према Одлуци је око 42ха.

Након урбанистичке анализе простора и завршеног раног јавног увида, предложена је промена границе обухвата плана:

Северна граница прати северну границу путне парцеле 3455/1, у дужини од 410м, затим скреће ка северу источним границама к.п. 1972, 1894, 3437, даље иде ка истоку северним границама к.п. 1899, 1900. под правим углом скреће ка југу западном границом к.п. 1900 и делом к.п. 1903/2 у дужини од 144м, затим наставља ка истоку северним границама катастарских парцела 1903/1, 1907, 1399/3, 1908КО Вишевац.

Источна граница наставља ка југу источним границама к.п. 1908, 1975/1 КО Вишевац и сече путну парцелу 3455/1 КО Вишевац, наставља даље ка југу и прати источну границу парцеле 2128, 2129/1, 2129/2, 2130 КО Вишевац. Граница даље прати меандар реке Раче, а затим скреће ка југозападу источним границама к.п. 2410, 4208/1, 2418/1, 2421, 2424/1, 2426, 2427, 2428, 2404/2, 2449, 2450, 2403, 2399/2, 2399/3, 2399/1, 2409, 2483, 2482, 2479, 2477 КО Вишевац, затим сече путну парцелу 3467 КО Вишевац.

Слика 3: Граница обухвата Плана

Јужна граница прати јужну границу парцелу 3467 КО Вишевац у дужини од 896м. Затим иде даље ка западу и прати јужну границу к.п. 2070, 2068, 2067, 2066, 2065/1, 2065/2, 2061, 2060, 2059, 2057, 2053, 2048, 2045, 2041/2, 2041/1 КО Вишевац.

Западна граница обухвата катастарске парцеле КО Ђурђево, односно прати границу к.п. 452, 451, 450, 448, 447, 434, 432/3, 432/2, 432/1, 422/2, 413, 418/2, 417/3, 417/2 КО Ђурђево. Затим опет се враћа у КО Вишевац источном границом к.п., 2034 КО Вишевац, сече парцелу реке Раче и иде ка северу источном границом к.п. 2032, 2030/1 КО Вишевац и сече к.п. 3455/1 КО Вишевац где се спаја са северном границом Плана.

Све к.п. на подручју ПДР припадају двома катастарским општинама и то: К.О. Вишевац и КО Ђурђево.

ПДР према предлогу из Нацрта је 12.717,29 м².

ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

2.0. Анализа постојећег стања

2.1. Географски положај и природни услови

Насеље Вишевац једно је од 17 насеља у општини Рача и налази се на територији Шумадијског управног округа, једног од 29 на које је подељена територија Републике Србије.

Територија Шумадијског управног округа обухвата простор између токова река Саве и Дунава на северу, Велике Мораве на истоку, Западне Мораве на југу и мањих река Дичине, Љига и Колубаре на западу. Шумадијски округ обухвата Град Крагујевац и општине: Аранђеловац, Рача, Баточина, Кнић и Лапово.

Општина Рача налази се на североистоку Шумадијског округа и као таква просторно је близу Града Београда, што њен положај чини јако повољним. Насеље Вишевац налази се северозападно од централног општинског насеља Рача.

На северу, Вишевац се граничи са општином Смедеревска Паланка, односно са Подунавским управним округом. Северним делом насеља пролази река Рача која припада сливу реке Велика Морава. Кроз насеље Вишевац пролази Државног пута IB реда ознака 27 чија је траса: државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Трбушница) – Лозница – Осечина – Ваљево – Лајковац – Ћелије – Лазаревац – Аранђеловац – Крчевац – Топола – Рача – Свилајнац (*Уредба о категоризацији државних путева*, „Сл. гласник РС“ бр. 105/2013 и 119/2013).

Закључује се да је насеље Вишевац саобраћајно добро повезано са ближим центрима Рачом и Тополом, тј. са крајњим дестинацијама поменутог државног пута – државном границом Босне и Херцеговине на западу и са Свилајнцем на истоку. Такође, наведени Државни пут IB реда ознака 27 се укршта са Државним путем IA реда ознака А1 (државна граница са Мађарском, гранични прелаз Хоргош – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Мекедонијом, гранични прелаз Прешево) који је веома важна саобраћајна комуникација на међународном нивоу.

Природни услови подручја ПДР Вишевац односе се на климу, рељеф, педолошке карактеристике и на хидрографију.

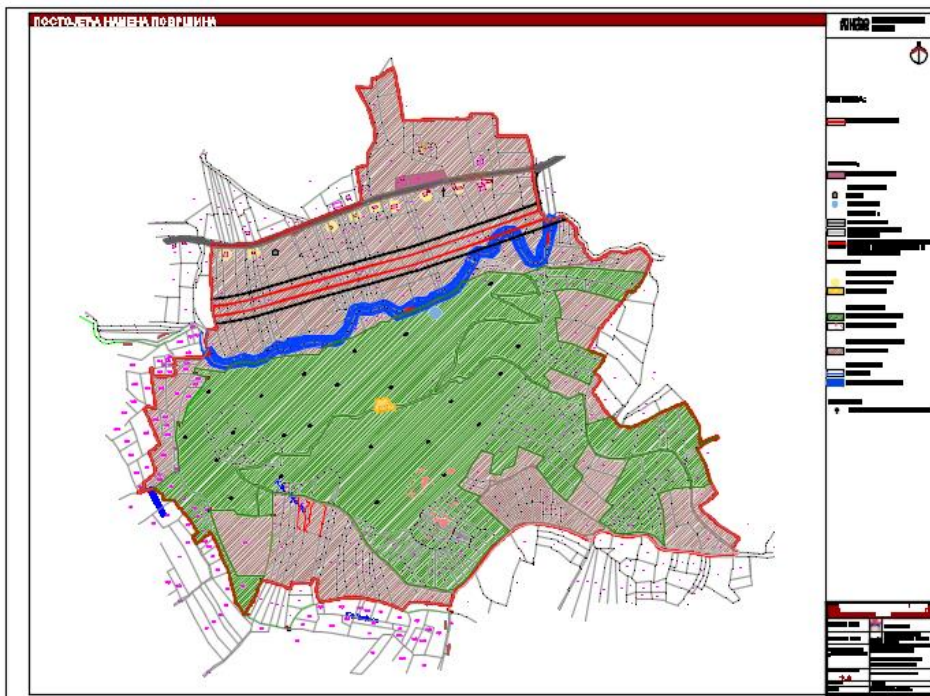
Клима је умерено континентална – зиме су релативно хладне и многи дани су са

мразом, пролећа су кратка, умерено топла и влажна лета а јесени незнатно топлије. Облачност је највећа у јануару, фебруару и децембру, а најмања у августу.

Педолошке карактеристике чине разни типови и подтипови тла:

- гајњача у оподзољавању је распрострањена на заравњеним косама и вишим теренима изнад смонице, где се излучује више атмосферског талога
- смоница је заступљена на нижим деловима терена непосреднио изнад алувијалне равни
- алувијално земљиште је присутно у долињској равни реке Раче
- кисела земљишта су заступљена у малим траговима.

Слика 4: Постојећа намена површина у насељу Вишевац

Хидрографију чини река Рача која настаје од Чумићке реке и Црвенице у селу Чумићу. До варошице Рача долина реке је уска и усечена у језерским наслагама да би се потом раширила у алувијалну раван код Марковца. Река Рача је главни водоток на подручју Вишевца коме припада њен средишњи део тока. Спада у ред дужих река у Шумадији са неуравнотеженим водостајем. Типична је равничарска река, са изразито вијугавим током и плитким коритом, са много растиња.

Истовремено, ова река образује најкарактеристичнији облик рељефа који је дуж речног тока низијски. Брдски рељеф је присутан на шумовитом брду Градиште. У средишњем делу Градишта налази се највиша тачка на подручју плана, са котом

315.93мнв. Најнижа висинска кота на подручју плана је у долини реке Раче на коти 141.77мнв.

Геолошку грађу простора Вишевца чине прекамбијске стене. Догођени максимални сеизмички интензитет на подручју територије општине био је 6^о МЦС, као манифестација земљотреса Свилајнац. Жаришта која одређују ниво сеизмичке угрожености на подручју Вишевца су Свилајнац, Рудник и Крагујевац.

2.2. Историјске вредности локације

Насеље Вишевац заузима значајно место у српској историји, као место рођења Ђорђа Петровића (1762-1817.г.) – вође Првог српског устанка (1804-1813.г.)

У ширем окружењу насеља Вишевац налазе се локације такође изузетне културно-историјске вредности, везане за период формирања модерне српске државе као и за живот Војводе Петровића. Централна позиција Вишевца у просторном и симболичном смислу намеће могућност интеграције појединачних локација и активације подручја у целини.

Према летопису Рачанске цркве из 1930.г. црква брвнара на гробљу у Рачи постојала је 1726.г. када је у њој крштен Ђорђе Петровић (према подацима надлежне институције датована је на 1827.г.)

Слика 5: Споменик Карађорђу у Вишевцу

Западно од општине Рача налази се општина Топола, позната по брду Опленац на чијем врху је изграђена црква Св. Ђорђа (период грађења 1910-1930.г.) и чији ктитори су краљ Петар Први Карађорђевић и краљ Александар Први Карађорђевић. Црква је задужбина династије Карађорђевића и као таква је од непроцењивог значаја за националну културу и историју. У крипту овог храма су из Радовања, 1930.г., пренети земни остаци Карађорђа. Северозападно од Тополе је општина Аранђеловац на чијем подручју је подигнут Први српски устанак на Сретење 1804.г. и у знак сећања на овај догађај у Орашцу су уз цркву Вазнесења Господњег подигнути Спомен школа (1932.г.) и споменик Карађорђу (вајар Дринка Радовановић, 2004.г.). У Марићевића јарузи постављена је Спомен чесма, 1954.г. са ликом Карађорђа у рељефу (вајар Рајо Николић).

Источно од Вишевца налази се општина Велика Плана у којој су и насеља Радовање и Старо Село. Радовањски луг у Радовању је место трагичне смрти Карађорђа, где је Вожд почивао до 1930.г. и где је 1936.г. подигнута црква Св. Архангела Гаврила. У насељу Старо Село налази се манастир Покајница са црквом Преноса моштију Св. Николаја Мирликојског коју је 1818.г. подигао војвода Вујица Вулићевић, по предању учесник у завери против Вожда.

Слика 6: Црква Светог Георгија у Вишевцу

У самом насељу Вишевац и то на подручју плана, постоје следећа значајна верска, историјска и културна обележја и садржаји:

- у оквиру меморијалног комплекса, на северној регулацији Државног пута 1Б реда ознака 27 споменик Вожду Карађорђу (рад вајара Станимира Павловића, постављен 2004.г.)
- Спомен чесма (идеја из 1891.г. реализована 1924/5.г., израђена од рудничког гранита са буктињом од венчачког мермера и две мермерне плоче са натписима)
- етно домаћинство названо *Петрови двори* (неколико објеката народног градитељства из 18. и 19. века дислоцирано из ширег окружења и из аутохтоних амбијената) презентовано на овој локацији 2004.г.
- на око 300м удаљено од етно-меморијалног комплекса идући Државним путем 1Б реда ознака 27 на запад налази се:

- споменик крајпуташ постављен у северној шкарпи Државног пута
- 4 парцеле постојећег насељског гробља са вредним гробним споменицима и гробљанском капелом новијег датума, на јужној регулацији Државног пута
- југоисточно од меморијалног комплекса, јужно од Државног пута IB реда ознака 27 је:
  - комплекс цркве Св. Ђорђа (сазидана 1989-1994.г. са благословом Епископа шумадијског Г. Саве, пројектант Радослав Прокић)
- на брду Градишту налазе се:
  - капела малих димензија као поменик Александру Првом Карађорђевићу (1888-1934.г.), потоњем краљу и праунуку Ђорђа Петровића (подигнута 1936.г., неодговарајуће обновљена 1992.г.) на централној заравни брда
  - спомен плоча на месту родне куће Карађорђа (постављена 1991.г.) западно и на нижој коти од централне заравни
  - археолошко налазиште у фази истраживања је у југоисточном делу заштићеног подручја брда Градишта и у ободној низији ван заштићеног.

Брдо Градиште је заштићено као меморијални природни споменик. Историјском значају овог подручја доприносе постојање и активности Ловачког удружења Градиште, основаног на Илиндан 1901.г.

2.3. Туристички потенцијали ширег окружења

Према већ утврђеним анализама из планова вишег реда, шире окружење насеља Вишевац поседује потенцијале за развој различитих врста туризма међу којима се истичу транзитни, културно-историјски, ловни и спортско-рекреативни туризам. Стављајући насеље Вишевац у центар ширег просторног окружења, уочавају се могућности развоја наведених врста туризма.

Транзитни туризам условљен је близином Коридора 10 који повезује земље средње Европе са земљама јужне Европе. Дуж тог Коридора развио се интензиван транзитни туризам где уз већ карактеристичне садржаје, постоји могућност формирање туристичког кластера градског туризма обзиром на урбане центре дуж Коридора а то су, идући са севера на југ градови и градска насеља: Београд, Велика Плана, Јагодина, Ђуприја, Параћин, Алексинац и Ниш.

Културно-историјски туризам ослања се на два кластера која се такође везују за саобраћајнице. Први кластер је подручје Државног пута 1Б реда ознака 27 чија већ описана траса спаја државну границу са Босном и Херцеговином и Свилајнац, а везано за Вишевац посебно су значајна насеља Аранђеловац, Топола, Рача и Марковац као место повезивања са Коридором 10. Овај коридор интегриса културно-историјске локације и знамености које се налазе на територији ових општина. На овом путу насеље Вишевац, са бројним културно-историјским садржајима од изузетне вредности, представља један од значајних туристичких пунктова. Овај кластер формира јединствени Културни пут који ће интегрисати локације у Шумадији везане за Први српски устанак. Овде се такође може развити бочни крак кластера градског туризма са насељима: Лозница, Осечина, Ваљево, Лајковац, Ћелије, Лазаревац, Аранђеловац, Крчевац, Топола, Рача, Свилајнац.

Ловни туризам, са значајем описаним и у ППО Рача, посебно је важан за насеље Вишевац имајући у виду доминантан положај брда Градиште у овом насељу и његових бројних потенцијала као што је 100% покривеност шумом. На територији општине Рача налази се ловиште “Буковац” којим газдује ловачко удружење “Градиште”. Ловачко удружење негује традицију дугу преко 100 година (основано на Илиндан 1910.г.) Такође, имајући у виду развијен ловни туризам у суседним општинама, све манифестације везане за ту област могу имати регионални, чиме би се афирмисао и развио лов на територији читавог Шумадијског округа.

Слика 7: Етносело у Вишевцу

Спортско-рекреативни туризам, имајући у виду природни амбијент и пратеће смештајне садржаје, пружа могућност развоја циклотуризма кроз интеграцију са међународном бициклистичком стазом EuroVelo 6 која је већ планирана у насељу Рача, удаљеном свега 5км од Вишевца. Ова дунавска бициклистичка рута повезује Атлански океан са Црним морем и дугачка је 4400км. Имајући у виду лепоту природних предела којом располаже општина Рача и посебно меморојални споменик природе Градиште просторна блискост ове руте је предност туристичке понуде. Потенцијал за развој спортско-рекреативног туризма пружа и река Рача која протиче кроз насеље Вишевац. Ова река представља основ за развој туризма на њеним обалама. Дуж реке могуће је лоцирати садржаје намењене рекреацији који ће активирати подручје обале реке.

ПЛАНСКИ ДЕО

3.0. Правила уређења

3.1. Подела простора на карактеристичне целине и зоне

Подручје ПДР подељено је на карактеристичне целине и зоне на следећи начин:

ЗОНА 1: ЗОНА СТАНОВАЊА И УГОСТИТЕЉСКИХ САДРЖАЈА

- 1. целина породичног становања**
  - породично становање јужно од Државног пута IБ реда ознака 27
  - породично становање северно од Државног пута IБ реда ознака 27
- 2. целина угоститељских садржаја**
  - Ресторан-мотел уз Државни пут IБ реда ознака 27
  - Хотел на брду Градиште
  - Етно хотел на брду Градиште
  - Етно момплекс у подножју Градишта
  - Хотел у подножју Градишта
  - Бунгалови за истраживаче у подножју Градишта
- 3. целина угоститељских садржаја**
  - Туристичко-комерцијални садржаји

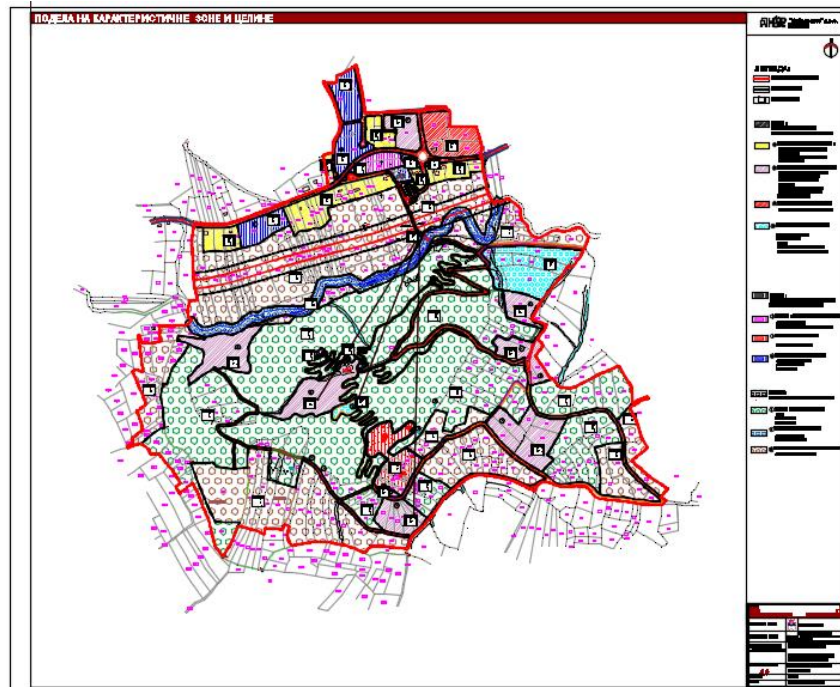
ЗОНА 2: ЗОНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ И САКРАЛНИХ САДРЖАЈА

- 1. целина Меморијалног комплекса (МК)**
  - МК уз Државни пут IБ реда ознака 27
  - пунктови МК (1, 2) на брду Градиште
- 2. целина културних добара**
  - археолошко налазиште
- 3. целина сакралних садржаја**
  - порта цркве Св. Ђорђа
  - постојеће гробље јужно од Државног пута IБ реда ознака 27
  - ново гробље северно од Државног пута IБ реда ознака 27

ЗОНА 3: ЗОНА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

- 1. целина шумско земљиште**
  - шуме
  - Ловачка кућа
  - ловачке чеке 1-4
- 2. целина водно земљиште**
  - корито реке Раче
  - заштитни појас реке
- 3. целина пољопривредно земљиште**
  - пољопривредне површине
- 4. целина спортско-рекреативних површина**
  - бициклическе стазе
  - пешачке стазе
  - Zip Line
  - EuroVelo пункт за бициклисте на Градишту
  - спортско-рекреативне површине

Слика 8 Подела на карактеристичне зоне и целине

Уочава се да је простор подељен на 3 зоне од којих:

- зона 1 има 3 целине
- зона 2 има 3 целине
- зона 3 има 4 целине

Урбанистичка целина	површина		процентуална заступљеност %
	м ²	а	
ЗОНА I: зона становања и угоститељских садржаја	218.244,38	2.182,44	17,16
целина породичног становања	96.502,66	965,03	7,59
целина угоститељских садржаја	103.681,55	1.036,82	8,15
целина угоститељских садржаја	18.060,17	180,60	1,42
ЗОНА II: зона културно-историјских и сакралних садржаја	61.864,45	618,65	4,86
целина Меморијалног комплекса (МК)	8.174,21	81,74	0,64
целина културних добара	19.756,95	197,57	1,55
целина сакралних садржаја	33.933,29	339,33	2,67
ЗОНА III: зона природних вредности	901.908,38	9.019,08	70,92
целина шумско земљиште	443.841,30	4.438,41	34,90
целина водно земљиште	38.483,60	384,84	3,03
целина пољопривредно земљиште	375.458,62	3.754,59	29,52
целина спортско-рекреативних површина	33.936,93	339,37	0,03
укупно за урбанистичке зоне	1.182.017,21	11.820,17	92,94
укупно за обухват плана	1.271.729,71	12.717,30	100

Табела1 Површине и процентуална заступљеност урбанистичких зона и целина

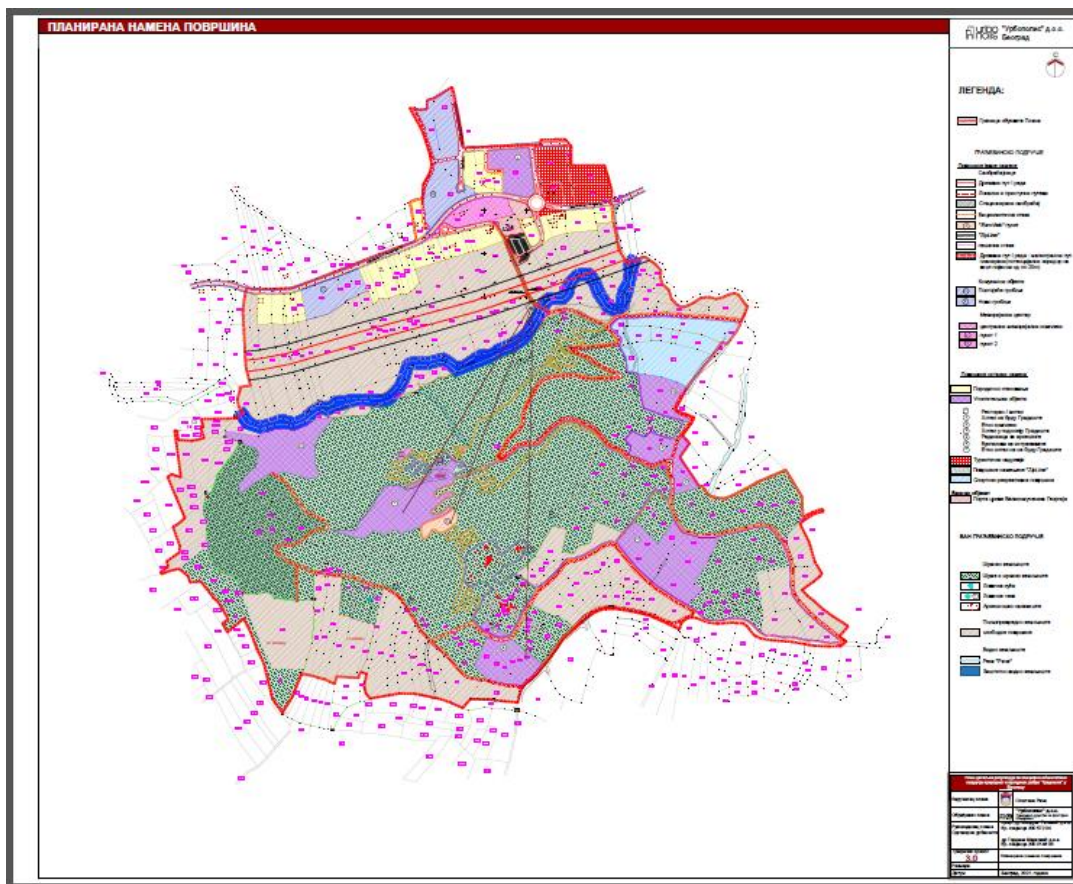
3.2. Планирана намена

Детаљно дефинисана планирана површина намена у простору приказана је на графичком прилогу 3.0 Планирана намена површина.

Грађевинско подручје

Основна подела грађевинског подручја је на површине јавних и на површине осталих намена.

Планиране површине *јавних намена* подразумевају површине намењене саобраћајној инфраструктури, комуналној инфраструктури и објектима (постојеће и ново гробље) и Меморијалном центру. Површине јавне намене обухватају 7,92% од укупне површине обухвата Плана, односно површину од 100.759,35m².

Слика 9: Планирана намена површина

У површине осталих намена спадају површине са наменом становања, спортско - рекреативне површине, туристички садржаји, угоститељски објекти као и посебне намене у које сврставамо Порту цркве са верским објектом. Површине осталих намена заузимају површину од 256.470,20 m², односно 20,17 процената планираних намена у оквиру обухвата Плана.

Површине ван грађевинског подручја

Површинама ван грађевинског подручја припадају површине шумског земљишта, пољопривредне површине и водно земљиште. И заузимају највећи проценат од укупне површине у оквиру Плана, односно 914.500,16 m², тј. 71,91%.

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Грађевинско подручје			
површине јавне намене			
меморијални комплекс	8.174,21	81,74	0,64
комунални објекти	ново гробље	23.989,81	239,89
	постојеће гробље	9.943,48	99,43
саобраћајна инфраструктура	58.651,85	586,51	4,61
Постројење за прераду отпадних вода	3.134,23	31,34	0,25
укупно за површине јавне намене	103.893,58	1.038,59	8,17
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100

Табела 2. Преглед површина планиране јавне намене у обухвату Плана

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Грађевинско подручје			
површине осталих намена			
породично становање	96.502,66	965,02	7,59
угоститељски објекти	103.681,55	1036,81	8,15
туристички садржаји	18.060,17	180,60	1,42
спорт и рекреација	34.296,20	342,96	2,70
посебна намена (порта са верским објектом)	3.929,62	39,29	0,31
укупно за површине осталих намена	256.470,20	2564,70	20,17
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100.00

Табела 3. Преглед површина осталих намена у обухвату Плана

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Површине ван грађевинског подручја			
Шумско земљиште	500.557,94	5005,57	39,36
Водно земљиште	38.483,60	384,83	3,03
Пољопривредно земљиште	372.324,39	3723,24	29,27
укупно за површине ван грађевинског подручја	911.365,93	9.113,00	71,66
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100

Табела 4. Преглед површина ван грађевинског подручја у обухвату Плана

Концепт плана према наменама

Концепт планираног решења заснива се на концепту постојећег стања кроз преузимање основних функција, са знатним унапређењем у смислу повезивања тих функција и обнове физичке структуре.

Становање се задржава, са могућношћу наставка изградње породичних кућа уз Државни пут IB реда ознака 27. Угоститељски објекат на Градишту се задржава уз радикалну реконструкцију и повећање капацитета. Остали угоститељски објекти распоређују се уз Државног пута IB реда ознака 27 и уз локалне путеве у власништву Општине, на ободу брда Градиште сагласно критеријумима очувања заштићеног простора.

Туристичко - комерцијални садржаји су планирани северно од ДП IB реда бр. 27 на к.п 1399/3, 1907, 1908, 1974, 1975/1 КО Рача.

Целина Меморијалног комплекса, као и пунктови на Градишту остају на истом месту, с тим што се МК планским решењем просторно припаја подручју целине плана, интервенцијом измештања Државног пута IB реда ознака 27 у залеђе МК. Затворена деоница Државног пута се припаја комплексу постојеће цркве.

Археолошко налазиште тј. све истражене или обележене сонде се задржавају уз додатно опредељење тог простора за само ту функцију, са стварањем могућности мобилног ограђивања налазишта у случају потребе коју процењују надлежне институције. Снабдевање археолошког налазишта простором – радионицом за рад археолога, такође

је предвиђено планом.

Сакрални објекти нису просторно обједињени, али чине специфичну целину плана представљајући посвећена места према православним канонима. Црква Св. Ђорђа добија ограђену порту са парохијским домом, капела на постојећем гробљу се ремоделује, капела на Градишту се задржава а капела на новом гробљу се изграђује.

Све шуме на подручју плана се задржавају изузев парцеле хотела на Градишту, пунктова меморијалног комплекса и локалних путева чији власник постаје Општина.

Пољопривредно земљиште се претежно задржава, а делимично претвара у грађевинско земљиште (зона породичног становања, изградња угоститељских објеката и др.) у свему према законом предвиђеној процедури.

Спортско рекреативне површине разрешавају се у оквиру угоститељских комплекса на њиховим парцелама, а уз то и изградњом посебних траса као што су: трим стазе, пешачке стазе, бицикличке стазе, пешачке стазе које се налазе и на шумском и на пољопривредном земљишту. Такође, спортско рекреативна површина је планирана недалеко од реке Раче и етно комплекса у источном делу планског подриља.

Уз то, са брда Градиште воде 3 Zip Line спуста, који се завршавају у близини планираног ДП I реда(магистрални пут). На Градишту се предвиђа EuroVelo пункт за бициклисте.

Саобраћај између Раче и Тополе одвија се уобичајеном трасом, преко Државног пута, са изузетком измештене деонице са фронта на залеђе Меморијалног центра. Саобраћај између удаљених површина плана одвија се преко локалних путева у власништву Општине. Са наведених саобраћајница ка парцелама у дубини постоје приступни путеви.

Стационирани саобраћај за Меморијални центар је планиран у близини општинског пута на катастарској парцели 1981/1 КО Рача. Планирани капацитети планираног паркинг простора износе 79 паркинг места за аутомобиле и 5 паркинг места за туристичке аутобусе.

У непосредној близини планираног ДП I реда бр.4(магистрални пут) предвиђа се увођење одморишта као пратећег садржаја за потребе корисника државног пута. Одморишта су предвиђена за дужа задржавања путника са свим потребним комфором за одмор. Као основни садржаји одморишта могу се јавити јавна чесма, санитарни чвор, места за одмор и седење, површина за одмор и релаксацију (стазе, клупе и столови, корпе за отпатке и др.). Одморишта објективно представљају значајну компоненту укупног квалитета понуде са индиректним утицајем на безбедност кретања саобраћаја.

Осим паркинг простора дефинисаног за Меморијални центар планиран је и паркинг простор опредељен за ново гробље. Поред ових површина свака грађевинска парцела имаће стационарно паркирање решено на парцели.

Концепт плана према комуникацијама

Повољан саобраћајни положај, на државном путу IБ реда ознака 27 који спаја Рачу и Тополу, омогућава насељу Вишевац развој туризма. Налази се на траси потенцијалног тематског „КУЛТУРНОГ-ИСТОРИЈСКОГ-ТУРИСТИЧКОГ ПУТА“ који повезује локације, личности и догађаје из периода Првог српског устанка.

Према планском решењу постојећи Државни пут измешта се изнад Меморијалног центра, како би се заштитио сам комплекс а у свему према Пројектној документацији коју треба сачинити у сарадњи са надлежним институцијама.

Локални путеви формирају се од постојећих шумских путева и од некатегорисаних путева који од подножја брда Градиште воде ка селу Поповић југоисточно од подручја плана распоређених у три правца, северни, јужни и средишни. Реконструкција шумских путева и некатегорисаних путева у локалне путеве је могућа обзиром да су шумски путеви по дефиницији изграђена шумска саобраћајна инфраструктура намењена газдовању шумама и превозу шумских сортимената тј. већ су предвиђени за кретање возила, као и наведени некатегорисани путеви. Овде спадају и нови локални путеви који спајају некатегорисане путеве.

Приступне саобраћајнице одвајају се северно од Државног пута IБ реда ознака 27 повезујући га са рестораном-мотелом, породичним становањем и комерцијалним садржајима. Новопланирана саобраћајница даље ка западу повезује и ново гробље где је планиран и паркинг простор. Од кружног тока ка југу се одваја саобраћајница која води до паркинг простора намењеног Меморијалном комплексу и повезује локални пут са ДП IБ реда ознака 27.

На основу природних и антропогених потенцијала, планирано подручје се сматра од примарног значаја за развој спортског туризма, који као један од основних видова подразумева и бициклизам. Планом се предвиђају бицикличке стазе које би водиле до туристичких локалитета и свих садржаја које су планиране на предметном подручју. Такође, бициклички саобраћај има за циљ да повеже насеља са блиским пределима атрактивним за одмор и рекреацију у природи, који су топографски приступачни.

Бицикличке стазе прате општинске путеве и планиране саобраћајнице на предметном подручју. Главна стаза прати постојећи општински пут, од ње једна стаза се одваја и води

ка хотелу на Градишту, док друга стаза се одваја ка истоку и повезује спортско-рекреативне садржаје. Кружна бицикличка стаза се простира у централном делу Плана је најатрактивнија деоница са највећим успоном и на њој се налази пункт EuroVelo.

У саобраћајне површине које се могу налазити на свим врстама земљишта (грађевинском и осталом), налазе се и пешачке комуникације и одморишта. Пешачки саобраћај односно стазе здравља су планиране трасама које прате бицикличке стазе.

Специфична намена везана за ваздушни коридор је систем Zip Line рекреације представљен са 3 линије: од хотела на Градишту (560м), од пункта EuroVelo (535м) и од Бунгалова(818м) до центра који је намењен Zip Line са пратећим садржајима.

Планирани потенцијални коридор државног пута I реда број 4 омогући ће већи степен приступачности, повећање капацитета, као и побољшање квалитета услуге путне мреже и повећање безбедности одвијања саобраћаја.

Повећањем саобраћајне мреже и реконструкцијом постојећих локалних и шумских путева омогућава се доступност културним и историјским споменицима на предметном подручју као и повезаност целог подручја плана са осталим насељима Шумадијског округа.

Развој саобраћајне инфраструктуре на предметном подручју позитивно ће утицати на процес урбанизације и ублажавање демографског пражњења подручја општине Рача.

3.3. Грађевинско подручје

Сагласно *Закону о планирању и изградњи*, грађевинско подручје је уређени и изграђени део насељеног места као и неизграђени део подручја одређен планским документом за заштиту, уређење и изградњу објеката.

3.3.1. Површине јавних намена

У површине јавне намене спадају:

- Меморијални центар (централни меморијални комплекс МК; пункт 1; пункт 2)
- Саобраћајнице (путеви - Државни пут IB реда ознака 27, локални и приступни путеви; стационарани саобраћај, бицикличке стазе, EuroVelo пункт, Zip Line, пешачке стазе)
- Комунални објекти (постојеће гробље; ново гробље) и инфраструктура.

На северу подручја ПДР изнад северне регулације Државног пута IB реда ознака 27 грађевинско подручје чини ново гробље, док уз јужну регулацију на северозападном делу планираног подручја се налази старо постојеће гробље. Планирани садржаји су повезани планираним приступним саобраћајницама који их повезују са Државним путем IB реда бр.27.

Ново гробље је планирано на катастарским парцелама 1899, 1900 и делу к.п. 1903/2КО Вишевац и заузима површину од 23.989,81 m² односно 1,89 од укупне површине Плана. Постојеће гробље је смештено на катастарским парцелама 2016/1, 2019/2, 2020, 2023 и заузима површину од 9.943,48 m²(0,78%)

Меморијални комплекс- Карађорђево етно комплекс – посвећен вођи Првог српског устанка Карађорђу Петровићу са садржајима спомен чесма 1924/25. г., споменик Вожду Карађорђу 2004.г., етно домаћинство “Петрови двори” 2004.г., мала летња позорница – нови објекат, туристичка продавница – нови објекат, тоалет и паркинг. Меморијални комплекс се састоји од централног дела поред Државног пута IB реда бр.27 и пунктова 1 и 2 који се налазе на брду Градиште. Површина коју заузима Меморијални комплекс износи 8 174,21m², што је у односу на укупну површину Плана око 0,64%.

Меморијални комплекс: целе к.п. 1973, 1903/3
                                      део к.п. 1903/2, 3455/1

Пунктови 1 и 2 :   део к.п. 2035

У грађевинско подручје улазе и све саобраћајнице, уз Државни пут IB реда ознака 27,

ту су локални и приступни путеви, стационирани саобраћај, бицикличке стазе, Euro velo пункт и стуб ZipLine. Укупна површина под саобраћајном инфраструктуром износи 100.759,35 m², односно 4,61% укупне површине ПДР-а.

- Стационарни саобраћај: део к.п. 1981/1
- Euro velo пункт: део к.п. 2035, 1900 и 1902

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Грађевинско подручје			
површине јавне намене			
меморијални комплекс	8.174,21	81,74	0,64
комунални објекти	ново гробље	23.989,81	239,89
	постојеће гробље	9.943,48	99,43
саобраћајна инфраструктура	58.651,85	586,51	4,61
Постројење за прераду отпадних вода	3.134,23	31,34	0,25
укупно за површине јавне намене	103.893,58	1.038,59	8,17
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100

Табела 5. Преглед површина за површине јавне намене у оквиру грађевинског подручја

3.3.2. Површине осталих намена

Остале намене чине:

- породично становање;
- угоститељски објекти: 1 ресторан/мотел, 2 Хотел на брду Градиште, 3 Етно комплекс, 4 Хотел у подножју Градишта, 5 Радионица за археологе, 6 Бунгалови за истраживаче, 7 Етно хотел на брду Градиште.
- Туристичко-комерцијални садржаји
- Zip line површина
- Спортско-рекреативна површина
- Верски објекат: порта цркве Св. Ђорђа.

Породично становање које је смештено уз ДП ИБ реда бр.27. У северном делу ПДР изнад северне регулације Државног пута ИБ реда на катастарским парцелама 1894/2, 1972, 1903/4, 1903/5, 1903/6, 1903/7 и делу к.п. 1903/1. И уз јужну регулацију Државног пута целом дужином плана у континуитету на катастарским парцелама 2128, 2129/1, 1976/1, 1989/5, 1989/7, 1989/3, 1988/2, 1988/1, 1987, 1989/1, 2015, 2024/2, 2025/2. И на деловима

к.п. 1997, 1978/1, 1980, 1986, 2003, 2004, 2007, 2008/1, 2008/2, 2011, 1012, 2013/1, 2024/1, 2025/1, 2026, 2027, 2028, 2029.

Угоститељски објекти:

1. Ресторан/мотел смештен је северно од кружног тока на ДП ИБ реда бр. 27 , од кога се према хотелу одваја приступна саобраћајница за потребе хотела. Угоститељски објект се налази на делу катастарске парцеле 1903/1 КО Вишевац
2. Хотел на брду Градиште: - на брду Градиште налази се хотел, чија се реконструкција планира као и увођење пратећих садржаја са потребном инфраструктуром. Хотелски комплекс обухвата део катастарске парцеле 2035 КО Вишевац.
3. Етно комплекс планиран је у подножју брда Градиште на катастарским парцелама 2432, 2429, 2404/2, 2426, 2424/1, и делу катастарске парцеле 2404/3 КО Вишевац.
4. Хотел у подножју Градишта на катастарским парцелама 2454/1, 2454/2, 2448, 2451, 2452, 2453 КО Вишевац
5. Радионица за археологе на делу катастарске парцеле 2077 КО Вишевац
6. Бунгалови за истраживаче планирани су у непосредној близини археолошког налазишта на катастарским парцелама 2080, 2081/1, 2081/2, 2082, 2083 и 2084 КО Вишевац
7. Етно хотел на брду Градиште планиран је на делу катастарске парцеле 2035 КО Вишевац уз реку Рачу.

Туристички садржаји обухватају површину од 18.060,17 m², тј. 1,42% од укупне површине Плана. Поред туристичких на овим површинама заступљени су и комерцијални садржаји и смештени су у северном делу Плана, северно од кружне раскрснице на ДП ИБ реда бр.27, и обухватају садржаје везане за трговину, услуге, угоститељство и туризам. Катастарске парцеле на којима су заступљени ови садржаји су: 1907, , 1399/3, 1908, 1975/1и делу к.п. 1974 и 3455/1 КО Вишевац.

Спортско рекреативна површина намењена спорту и рекреацији туриста и рекреативаца планирана је у источном делу обухвата Плана јужно од реке Раче на катастарским парцелама 2416/1, 2417, 2418/1, 2418/2, 2419/1, 2419/2, 2420, 2408/1, 2421 и део к.п. 2416/2 КО Вишевац.

Zip line површина смештена поред реке Раче и општинског пута са којег има приступ на катастарској парцели 1984 КО Вишевац. На предвиђеној површини укрштају се три сајле Zip line од хотела на брду Градиште, "EuroVelo" пункта и бунгалова за истраживаче.

Верски објекат- порта цркве Св. Ђорђа са пратећим објектима смештена на катастарској парцели 1981/4 и деловима к.п. 3455/1, 1903/1 и 1903/1 КО Вишевац поред ДП ИБ реда бр. 27, и заузима површину од 3.929,62 m² (0,31%).

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Грађевинско подручје			
површине осталих намена			
породично становање	96.502,66	965,02	7,59
угоститељски објекти	103.681,55	1036,81	8,15
туристички садржаји	18.060,17	180,60	1,42
спорт и рекреација	34.296,20	342,96	2,70
порта са верским објектом	3.929,62	39,29	0,31
укупно за површине осталих намена	256.470,20	2564,70	20,17
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100,00

Табела 6. Преглед површина за површине осталих намена у оквиру грађевинског подручја

3.4. Ван грађевинско подручје

Заузима највећи део планираног простора око 71,91% , односно 914.500,16 m² , и обухвата:

Водно земљиште обухвата реку Рачу и заштитно водно земљиште.

Шуме и шумско земљиште се простиру у централном делу планског подручја и заузимају већи део територије, представљају изузетно вредан природни амбијент и један од значајнијих градских ресурса. Поред површина које заузима шумско земљиште овој намени припадају и ловачке чеке које су смештене у шумама, археолошко налазиште и Ловачка кућа. Ловачка кућа је смештена на катастарској парцели 2055 КО Вишевац, док на катастарској парцели 2035 КО Вишевац се налазе ловачке чеке. Археолошко налазиште је смештено на катастарским парцелама 2035, 2086/2, 2086/3, 2087, 2091, 2092, 2094, 2095, 2097, 2098, 2099/2, 2099/1 КО Вишевац.

Површине под пољопривредним земљиштем се углавном задржавају и простиру се северно од реке Раче и у јужном делу планиране територије.

намена	површина		Процент (%)
	m ²	a	
Површине ван грађевинског подручја			
Шумско земљиште	500.557,94	5005,57	39,36
Водно земљиште	38.483,60	384,83	3,03
Пољопривредно земљиште	372.324,39	3723,24	29,27
укупно за површине ван грађевинског подручја	911.365,93	9.113,00	71,66
укупно за обухват Плана	1.271.729,71	12.717,29	100

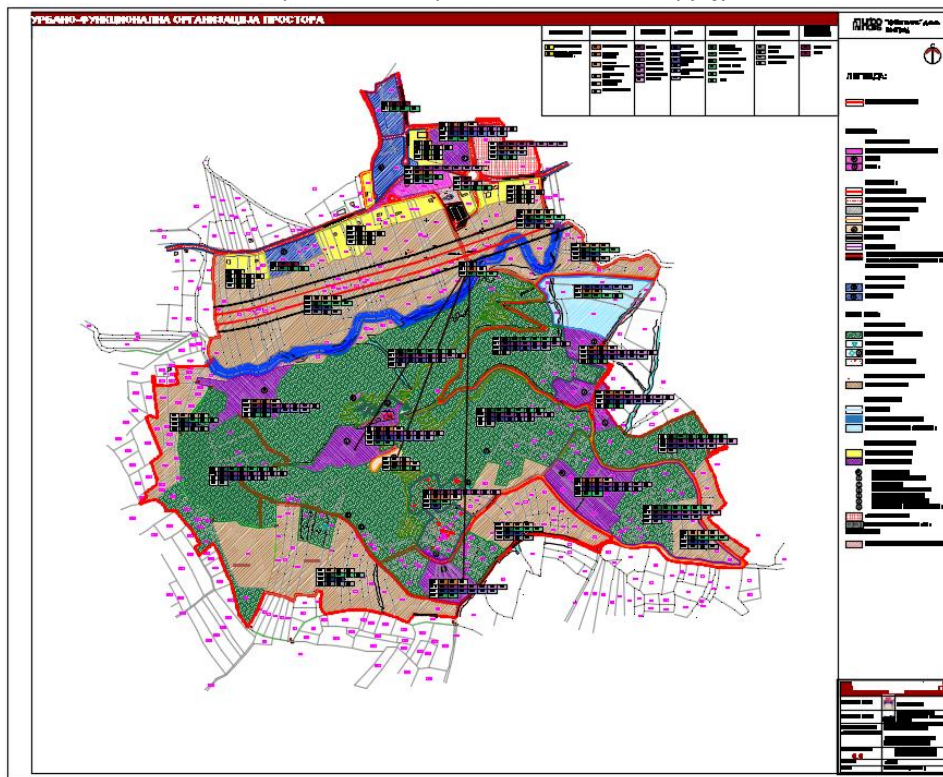
Табела 7. Преглед површина ван грађевинског подручја у обухвату Плана

3.5. Функционална организација простора – претежне, пратеће и допунске намене

Табела је сачињена према основним наменама које су присутне на подручју плана и односи се на планирано стање.

1. СТАНОВАЊЕ	2. ДЕЛАТНОСТИ	3. ТУРИЗАМ	4. СПОРТ	5. ЗЕЛЕНИЛО	6. САОБРАЋАЈ	7. ПОСЕБНА ДЕЛАТНОСТ
<p>1.1 породично становање</p> <p>1.2 машовито (становање са пословима)</p>	<p>2.1 улушне делатности</p> <p>2.2 комерцијалне делатности</p> <p>2.3 привредне делатности у основним делатностима</p> <p>2.4 радно-неотарик земљиште</p> <p>2.5 пољопривредна привредна</p> <p>2.6 комерцијални функциони</p>	<p>3.1 културни</p> <p>3.2 историјски</p> <p>3.3 наплативаци</p> <p>3.4 угодни</p> <p>3.5 рекреативни</p> <p>3.6 индустријски</p> <p>3.7 етнотуризам</p>	<p>4.1 трим стазе</p> <p>4.2 павиљне стазе</p> <p>4.3 спортски садржаји у хотелима</p> <p>4.4 ZrLina</p> <p>4.5 отворени спортски терени</p> <p>4.6 дрвени игралишта</p>	<p>5.1 меморијални споменик природе</p> <p>5.2 јавно зеленило</p> <p>5.3 зеленило на парцели</p> <p>5.4 зеленило уз реку</p> <p>5.5 заштитно зеленило</p> <p>5.6 шума</p>	<p>6.1 тринитни</p> <p>6.2 локални</p> <p>6.3 бициклически стазе</p> <p>6.4 пункт EuroVelo</p>	<p>7.1 верови објекти</p> <p>7.2 гробље</p>

Табела 8. Преглед планираних намена на подручју Плана

Слика 10: Функционална организација простора

Ове намене дистрибуирају се према целинама на следећи начин:

Зона 1: ЗОНА СТАНОВАЊА И УГОСТИТЕЉСКИХ САДРЖАЈА

1. ЦЕЛИНА ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ

претежна намена:

- породично становање
- производне делатности у сеоским домовима
- пољопривредна производња

пратећа намена:

- зеленило на парцели, шуме

допунска намена:

- угоститељство, етнотуризам

2. ЦЕЛИНА УГОСТИТЕЉСКИ САДРЖАЈИ

претежна намена:

- услужне делатности
- комерцијалне делатности при хотелима
- комерцијални пунктови

пратећа намена:

- културни туризам
- истраживачки туризам
- излетнички туризам
- угоститељски туризам
- цикло туризам
- манифестациони туризам
- етнотуризам

допунска намена:

- трим стазе
- пешачке стазе
- спортски садржаји у хотелима
- zip line
- отворени спортски терени
- дечје игралиште
- зеленило на парцели
- заштитно зеленило

3. ЦЕЛИНА ТУРИСТИЧКИ САДРЖАЈИ

претежна намена:

- културни туризам
- истраживачки туризам
- излетнички туризам
- угоститељски туризам
- цикло туризам
- манифестациони туризам
- етнотуризам

пратећа намена:

- услужне делатности
- комерцијалне делатности при хотелима
- комерцијални пунктови

допунска намена:

- спортски садржаји у хотелима
- отворени спортски терени
- дечје игралиште
- зеленило на парцели
- заштитно зеленило

Зона 2: ЗОНА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКИХ И САКРАЛНИХ САДРЖАЈА

1. ЦЕЛИНА МЕМОРИЈАЛНИ КОМПЛЕКС

претежна намена:

- културни туризам
- истраживачки туризам
- излетнички туризам
- угоститељски туризам
- цикло туризам
- манифестациони туризам
- етнотуризам

пратећа намена:

- услужне делатности
- комерцијалне делатности

допунска намена:

- меморијални споменик природе
- јавно зеленило
- заштитно зеленило
- отворени спортски терени
- дечје игралиште

2. ЦЕЛИНА КУЛТУРНА ДОБРА

претежна намена:

- културни туризам
- истраживачки туризам
- излетнички туризам
- угоститељски туризам
- цикло туризам
- манифестациони туризам
- етнотуризам

пратећа намена:

- услужне делатности
- комерцијалне делатности при хотелима
- комерцијални пунктови

допунска намена:

- јавно зеленило
- шуме
- пешачке стазе

3. ЦЕЛИНА САКРАЛНИ САДРЖАЈ

претежна намена:

- Верски објекти
- Гробље

пратећа намена:

- јавно зеленило
- зеленило на парцели
- заштитно зеленило

Зона 3: ЗОНА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

1. ЦЕЛИНА ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

претежна намена:

- меморијални споменик природе
- јавно зеленило
- зеленило на парцели
- зеленило уз реку
- заштитно зеленило
- шуме

пратећа намена:

- културни туризам
- истраживачки туризам
- излетнички туризам
- угоститељски туризам
- цикло туризам
- манифестациони туризам
- етнотуризам

допунска намена:

- трим стазе
- пешачке стазе
- спортски садржаји у хотелима
- отворени спортски терени
- дечја игралишта
- бицикличке стазе

2. ЦЕЛИНА ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

претежна намена:

- Корито реке Раче
- Заштитни појас реке

3. ЦЕЛИНА ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

претежна намена:

- производне делатности у сеоским домовима
- радионице старих заната
- пољопривредна производња

- комерцијални пунктови

пратећа намена:

- зеленило уз реку
- заштитно зеленило
- шуме

допунска намена:

- трим стазе
- пешачке стазе
- транзитни саобраћај
- локални саобраћај
- бициклистичке стазе

4. ЦЕЛИНА СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ

претежна намена:

- трим стазе
- пешачке стазе
- спортски садржаји у хотелима
- отворени спортски терени
- дечја игралишта

пратећа намена:

- услужне делатности
- комерцијалне делатности

допунска намена:

- јавно зеленило
- зеленило на парцели
- заштитно зеленило
- шуме

3.6. Мрежа и објекти инфраструктуре

3.6.1. Саобраћајна инфраструктура

У обухвату Плана према постојећем стању се налазе:

- Државни пут IB реда ознака 27: државна граница са БиХ – Лозница- Осечина- Ваљево – Лајковац – Ћелије – Лазаревац – Аранђеловац – Крчевац – Топлола – Рача - Свилајнац
- некатегорисани путеви који су у надлежности овог Јавног предузећа и то на : Кп.бр 3437. кп.бр.2071, кп.бр.3467, кп.бр. 3466, кп.бр. 3469 и локални пут кп.бр. 1981/2 и кп.бр.1983/2 све КО Вишевац.

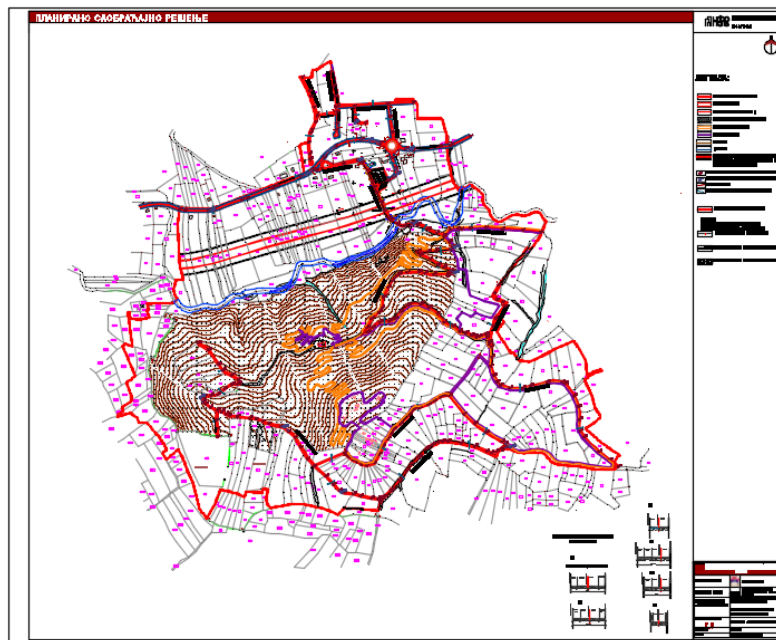
Насеље Вишевац саобраћајно добро повезано са ближним центрима Рачом и Тополом преко Државног пута IB реда бр. 27, који се укршта са Државним путем IA реда ознака A1 (државна граница са Мађарском, гранични прелаз Хоргош – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Мекедонијом, гранични прелаз Прешево). Трасе шумских и локалних некатегорисаних путева су у потпуности преузете у планирању, са изузетком приступних путева.

Планом се предвиђа измештање деонице Државног пута IB реда бр. 27 испред фронта у залеђе Меморијалног центра и изградња кружне раскрснице на стационажи км 170+201 преко које би се повезао садржај у оквиру планског подручја. Кружна раскрсница ће повезати туристичке, комерцијалне објекте, становање и ново гробље помоћу приступних саобраћајница са ДП, док Меморијални комплекс са верским објектом остаје заштићен и целокупан. Планирана кружна раскрсница утицаће позитивно и на повећање безбедности као и на очување Меморијалног комплекса, а уједно ће објединити више саобраћајних прикључака на једном месту. Рачунарска брзина деонице пута ДП IB реда бр. 27 у зони планиране кружне раскрснице износи 50 km/h.

Планираном саобраћајном мрежом у оквиру Плана, изградњом нових и реконструкцијом постојећих траса некатегорисаних путева, тежи се повезивању подручја плана са ширим окружењем. Будућа саобраћајна матрица уклапа се у просторни развој предметног подручја. Планира се проширење коридора појединих деоница путне мреже, у циљу обезбеђивања пуног попречног профила на местима где то не захтева велике захвате по питању нарушавања постојећег стања.

Нове саобраћајне површине-улице, као и друге саобраћајне површине и објекти, се могу планирати у свему у складу са правилима уређења и грађења за саобраћају инфраструктуру из Просторног плана општине Рача, Закона о путевима (Сл.гласник РС бр. 41/2018 и 95/2018- др.закон), Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник Републике Србије“ бр 41/2009, 53/10,101/11,32/13- одлука УС, 55/14,96/15- др. закон, 9/16-одлука УС, 24/18, 41/18 и 41/18- др.закон, 87/2018 о 23/2019) и пратећим подзаконским актима, стандардима и нормативима.

Потенцијални коридор за измештање Државног пута I реда број 4 у обухвату Плана пролази кроз појас пољопривредног земљишта у непосредној близини реке Раче. За трасу измештања ДП I реда број 4 кроз планско подручје дефинише се појас регулационе ширине око 25m са заштитним обостраним појасом од по 20m, односно коридор ширине око 65m. На траси потенцијалног коридора предвиђа се увођење одморишта као пратећег садржаја за потребе корисника државног пута. Одморишта су предвиђена за дужа задржавања путника са свим потребним комфором за одмор. Као основни садржаји одморишта могу се јавити јавна чесма, санитарни чвор, места за одмор, седење и релаксацију (стазе, клупе и столови, корпе за отпатке и др.). Одморишта објективно представљају значајну компоненту укупног квалитета понуде са индиректним утицајем на безбедност кретања саобраћаја.

Слика 11: Планирано саобраћајно решење

Јавне саобраћајне површине планирати по могућству уз поштовање фактичког стања на терену и власничких односа/општинско земљиште.

Парцеле са изграђеним објектима које се налазе поред планираног државног пута 1Б реда ознака 27 ће имати директан приступ саобраћајници.

Паркирање возила

За потребе мирујућег саобраћаја, планиране су паркинг површине на делу катастарске парцеле 1981/1 КО Вишевац са 79 ПМ и 5 паркинг места за туристичке аутобусе. Паркинг простор намењен за ново гробље планиран је на деловима к.п. и на делу 1900 и 1903/2 КО Вишевац. Неопходно је увести обавезу изградње капацитета за паркирање, који се одређује у зависности од планиране претежне намене у оквиру сопствене грађевинске парцеле.

Пешачки саобраћај

За потребе несметаног и ефикасног одвијања пешачког саобраћаја, планира се изградња издвојених пешачких површина и пешачких стаза које прате саобраћајнице у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности (“Службени гласник РС”, бр. 46/2013) и Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама (“Сл. гласник РС” 22/2015).

Пешачке стазе повезују значајне туристичке и културне садржаје у оквиру плана. Такође, Планом се предвиђа и увођење артикулисаних стаза здравља, трим стаза и рекреативних стаза кроз шумске и слободне зелене површине. Овај тип стаза требало би да имају за циљ промоцију здравијег начина живота, као и већу посећеност, уз атрактивне туристичке туре кроз природне пределе уз едукативне и рекреативне активности.

Бициклически саобраћај

На подручју Просторног плана налази се коридор источноевропске бициклическе трансверзале број 11.

На основу природних и антропогених потенцијала, планирано подручје се сматра од великог значаја за развој спортског туризма, који као један од основних видова подразумева и бициклизам. На самом брду Градиште планиран је пункт Euro Velo, а бициклическе стазе су планиране како би повезале све значајне садржаје у оквиру плана.

Такође, бициклически саобраћај има за циљ да повеже насеља са блиским пределима атрактивним за одмор и рекреацију у природи, који су топографски приступачни.

3.6.2. Водоводна и канализациона мрежа

Према *Условима Јавног комуналног предузећа „Рача“* (бр. Сл од 12.10.2017.г.) констатује се да на Вишевцу не постоје мреже водовода и канализације.

У том смислу, потребно је да власници угоститељских објеката предузму мере за алтернативне начине обезбеђења исправне пијаће воде и за одвод отпадних вода путем изградње локалних мрежа и изградње централног постројења за пречишћавање отпадних вода.

За све планиране објекте комуналне инфраструктуре из области водоснабдевања, одвођења употребљених и површинских вода, енергетике урадити одговарајућу планску документацију и континуално је реализовати у складу са општинским Програмима.

Према новим условима ЈКП-а Рача, Планом обавезно мора бити предвиђена и изградња Постројења за пречишћавање отпадних вода. Постројење је позиционирано у близини реке Раче, ради што рационалнијег решења изливања пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде. Постројење ће бити позиционирано на парцелама 2131 и 2132. Капацитет постројења се димензионише на одговарајући конзум који гравитира ка њему, а за пројектни период од 20 година.

Циљеви везани за подручје ПДР су:

- изградња водоводне мреже у сеоским насељима према Генералном пројекту водоснабдевања насеља општине Рача
- изградња мањих уређаја за пречишћавање отпадних вода по селима према Генералном пројекту сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода насеља општине Рача.

- Изградња Постројења за пречишћавање отпадних вода, према новим условима ЈКП-а Рача.

3.6.3. Електроенергетски услови и телекомуникације

Према Мишљењу Акционарског друштва „Електромрежа Србије“ (бр. 130-00UTD-003- 1481/2020-002 од 19.11.2017.г.), на подручју плана нема објеката у власништву „Електромрежа Србије“ А:Д.

Према плану развоја преносног система у обухвату Плана као и у непосредној близини обухвата предметног плана није планирана изградња електроенергетске инфраструктуре.

Према Условима Предузећа за телекомуникације а.д. Телеком Србија (бр. 356071/2-2020, од 9 .дец. 2020.г.) увидом у стање и положај постојећих инсталација, планираних проширења мрежа и капацитета као и општих услова за изградњу и уређење простора које треба уврстити у израду плана, утврђено је да се у границама обухвата плана налази постојећа телекомуникациона инфраструктура.

У оквиру израде Плана, где не постоје инсталације требало би предвидети изградњу телекомуникационе канализационе инфраструктуре дуж свих постојећих и планираних саобраћајница изграђених на земљишту у јавном власништву, што подразумева изградњу кабловских ТТ окана и постављање PVC цеви Ø110mm, које ће омогућити неометан приступ и прикључење на телекомуникациону инфраструктуру сваком будућем кориснику у сваком објекту.

У циљу заштите каблова који се не измештају неопходно је испунити све техничке услове који се односе на опште функционисање постојеће мреже, а које је извођач радова дужан испунити. Уколико предметна изградња условава измештање постојећих ТК објеката/каблова неопходно је урадити техничко решење/пројекат измештања, заштите и обезбеђења постојећих ТК каблова у сарадњи са надлежном службом Предузећа за телекомуникације „Телеком Србије“, а то исто решење мора бити саставни део за пројекта за грађевинску дозволу. Уколико се за предметне радове не ради пројекат за грађевинску дозволу, а изградња условава измештање постојећих ТК објеката у обиму који излази из обухвата постојећих грађевинских и употребних дозвола, инвеститор је дужан да уради пројекат измештања ТК објекта са свим потребним сагласностима и условима за добијање употребне дозволе.

Према мишљењу *Јавног предузећа „Емисиона техника и везе“* (бр. 6129/20-1 од 20.11.2020.г.), предузеће нема планове за изградњу нових објеката у обухвату плана и нема посебне услове по питању предметног плана детаљне регулације.

Према мишљењу *Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге* (бр. 1-01-3491-353/20-1, од 19.11.2020.г), при изради предметног плана и техничке документације, неопходно је обезбедити заштиту електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава и предвидети техничке и друге захтеве при изградњи пратеће инфраструктуре потребне за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме, сагласно одредбама Закона и правилника. Захтеви за утврђивање заштитног појаса и начин извођења радова у близини електронских комуникационих мрежа и припадајућих средстава, као и захтеви који се односе на утврђивање радио коридора прописани су чл. 45. и 46. Закона о електронским комуникацијама („Сл. гл. РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18).

3.6.4. Гасоводна инфраструктура

Према Мишљењу *Министарства рударства и енергетике* (бр. 350-01-00032/2017-06 од 16.10.2017.) у ближој околини подручја плана постоји изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа те за потребе снабдевања потрошача на планираном подручју предвидети изградњу дистрибутивне гасоводне мреже од полиетиленских цеви МОР 4бага и гасних прикључака са мерним местима код потрошача.

Гасоводе планирати у регулационом појасу саобраћајница, у јавном земљишту, у зеленим површинама, поштујући законску регулативу и техничке услове у поступку пројектовања развода, инсталација и прикључака.

За све планиране објекте гасоводне мреже урадити одговарајућу планску документацију и континуално је реализовати у складу са општинским Програмима.

На основу мишљења *Јавног предузећа „Србијагас“* бр. 06-07/23848 од 16.11.2020.г. у оквиру Плана, а у надлежности ЈП „Србијагас“ налази се

- изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа од челичних цеви максималног радног притиска (МОР) 16 bar, од $\varnothing$ 274mm
- изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских цеви МОР 4 bar, пречника DN 125mm

За потребе гасификације осталих потенцијалних потрошача у обухвату Плана до којих још није изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских цеви МОР 4 bar, предвиђа се дистрибутивна гасоводна мрежа од полетиленских цеви МОР 4 bar. Дистрибутивну гасоводну мрежу предвидети имајућу у виду густину и намену постојећих и планираних објеката, а гасовод планирати у регулационом појасу саобраћаница, у јавном земљишту, у зеленим површинама или тротоарима са једне или обе стране саобраћајнице, зависно од потенцијалних потрошача.

Трасе планираних гасовода синхронизовати са осталим инфраструктурним водовима.

Предвидети изградњу гасних прикључака од места прикључења на дистрибутивну гасоводну мрежу МОР 4 bar до објеката будућих потрошача и мерно регулационих станица или регулационих станица и мерних сетова (у складу са планираним начином потрошње гаса) за предметне делове стамбено - пословних објеката тако да сваки власник просторне целине (стамбене или пословне) има посебно мерење потрошње гаса.

При избору трасе планираних гасовода мора се осигурати безбедан и поуздан рад дистрибутивног гасовода, као и заштита људи и имовине, тј. спречити могућност штетних утицаја околине на гасовод и гасовода на околину.

При избору трасе гасовода мора се осигурати:

- да гасовод не угрожава постојеће или планиране објекте, и планирану намену коришћења земљишта у складу са планским документима;
- рационално коришћење подземног простора и грађевинске површине;
- испуњеност услова у погледу техничких захтева других инфраструктурних објеката у складу са посебним прописима;
- усклађеност са геотехничким захтевима.

При реализацији гасовода поштовати Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16bar (Сл. Гласник РС“, број 086/2015) и Техничке услове за изградњу у заштитном појасу гасоводних објеката.

3.7. Урбанистички услови и мере заштите

3.7.1. Мере и услови заштите животне средине и природних добара

Према Решењу Завода за заштиту природе Србије (бр. 019-2952/3 од 04.12.2020.г.), у обухвату ПДР налази се Меморијални природни споменик (МПС) „Градиште“ док на подручју плана нема утврђених еколошки значајних подручја и еколошких коридора од међународног значаја еколошке мреже Републике Србије утврђених Уредбом о еколошкој мрежи (Сл.гл.РС, бр. 102/2010). Река Рача са приобалним појасом у природном и блиско-природном стању и предеони елементи на пољопривредном земљишт имају функцију еколошких коридора од локалног значаја на еколошку мрежу Републике Србије.

Узимајући у обзир планирану намену површина у границама Плана, као и стање на терену и квалитет чинилаца животне средине утврђени су следећи услови заштите природе предметног подручја:

1. Планиране намене морају бити усклађене са наменама одређеним планом вишег реда;
2. Планом треба обезбедити услове за реализацију предметног простора у складу са потенцијалом просторне зоне. Створити основ за организацију, коришћење, уређење и заштиту простора, који треба да доведе до потпуног активирања просторних потенцијала и усмеравања даљег просторног развоја у оквирима одрживости;
3. Планска решења ускладити са савременим потребама. Технологијом и условима животне средине;
4. Приликом планирања намене површина, функционално зонирати различите намене земљишта и груписати компатабилне садржаје и активности;
5. У зони грађевинског земљишта потребно је раздвојити зоне и објекте који се међусобно угрожавају одређивањем неопходних заштитних растојања;
6. У границама МПС „Градиште“ и заштитном појасу, планирати очување постојећег начина коришћења простора и природних вредности;
7. Сва планска решења која се односе на уређење, одржавање, и коришћење заштићеног подручја, ускладити са мерама заштите прописаним актом о заштити (Решење о стављању под заштиту мешовите шумске састојине у селу Вишевцу на месту званом „Градиште“ као меморијални природни споменик(Решење СО Рача о заштит од 27.03.1987.год));

8. Планом предвидети могућност ревизије заштите природног добра и потенцијално усклађивање Плана са новим актом о заштити у складу са Законом о заштити природе;
9. Планирати потпуно очување шумске вегетације, морфологије корита реке Раче и приобалног појаса вегетације, као и друге предеоне елементе на пољопривредним парцелама, због очувања биодиверзитета, као и због очувања аутентичности и изворности карактеристичног предеоног образаца локалног карактера;
10. Ускладити планиране намане и активности у односу на плавну зону и приобално земљиште, које заједно са коритом чини водопривредно земљиште;
11. Планирану спортско рекреативну зону инкорпорирати у постојећи природни амбијент, уз максимално очување постојећих одлика и визура крајолика;
12. За евентуално озелењавање јавних површина прописати коришћење искључиво аутохтоних врста локалне превенцијенције.
13. Мрежу комуналне и остале инфраструктуре планирати у регулационој ширини саобраћајница и испод зелених површина где је то могуће;
14. Извршити идентификацију свих отпадних вода које могу настати у оквиру планираних садржаја и предвидети њихово адекватно одвођење.
15. Дефинисати зону утицајног државног пута IB реда бр. 27 који спаја Рачу и Тополу, на непосредно окружење (најближа насеља, инфраструктурни коридори и сл.)
16. Одводњавање саобраћајнице предвидети гравитационим отицањем површинских вода и по потреби изградњом отворених канала за прихват површинских вода
17. Дуж саобраћајнице предвидети заштитно зеленило – формирати травњаке, уз примену ниског зеленила, чиме би се омогућила визуелна заштита контактних зона и естетско обликовање простора, као коловозни застор користити материјале који могу обезбедити смањење нивоа буке и вибрација
18. Међусобно усаглашеним урбанистичким параметрима, компатабилним са наменом површина, ограничити интензитет коришћења простора и др.

Општи услови заштите животне средине обезбеђују се придржавањем одредби:

- Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016 и 95/2018- други закон)
- Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - други закон, 72/2009 - други закон, 43/2011, 14/2016, 76/2018 и 95/2018- други закон)

- Решење о стављању под заштиту мешовите шумске састојине у селу Вишевцу на месту званом „Градиште“ као меморијални природни споменик (Решење СО Рача о заштит од 27.03.1987.год)
- Закон о Конвенцији биолошкој разноврсности (Службени лист СРЈ – Међународни уговори бр.11/2001)
- Закон о ППРС („Сл. гласник РС“ бр.72/09, 81/09-исправка, 64/10- одлука Уставног суда, 24/11, 121/12, 42/13- одлука Уставног суда, 50/13- одлука Уставног судам 98/13- одлука Уставног суда, 132/14 и 145/14)
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу („Сл. гласник РС“ бр. 22/15)
- Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС бр. 135/04 и 88/10),
- Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009), као и другим законима, правилницима и прописима везаним за ову област.

Према Конвенцији о биолошкој разноврсности, неопходно је спречити ширење, а по потреби предузети мере за уништавање инвазивних врста. За наше поднебље, детерминисане као инвазивне су: *Acer negundo* (јасенолисни јавор или негундовац), *Amorpha fruticosa* (багремац), *Robinia pseudoacacia* (багрем), *Ailanthus altissima* (кисело дрво), *Fraxinus americana* (америцки јасен), *Fraxinus pennsylvanica* (пенсилвански јасен), *Celtis occidentalis* (амерички копривић), *Ulmus pumila* (ситнолисни или сибирски брест), *Prunus padus* (сремза), *Prunus serotina* (касна сремза), *Parthenocissus quinquefolia* (петолисни бршљен). Избегавати врсте које су детерминисане као алергене (топола исл.)

Мере и услови заштите шума

На шумском земљишту, у оквиру меморијалног–природног споменика „Градиште“ у насељу Вишевац, спроводити активности, које су у складу са режимима заштите, како би заштићено подручје сачувало своју аутохтоност.

Сав биљни и животињски свет, заштићена природна добра и вредне делове пошумљене природе, користити за унапређење њиховог опстанка. Све активности на овим просторима ускладити са дефинисаним режимима и мерама заштите.

Политика очувања и унапређења шума подразумева: одрживо газдовање шумама, управљање и коришћење уз одржавање биолошке разноврсности, унапређење

производности, способности обнављања, виталности и потенцијала да увек испуњавају еколошке, економске и друштвене функције. Одговарајућим мерама обезбедити услове за газдовање популацијама дивљачи да би се очувао њихов генетски потенцијал, бројност, квалитет и омогућила контрола управљања специфичном популацијом дивљачи. Основна намена шума је производња техничког дрвета и меморијални природни споменик (шуме историјско – меморијални споменици).

При изради Плана морају се поштовати следећу услови издати од стране Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ (број 10163 од 27.07.2021):

- планским решењима се предвиђа очување шума и шумског земљишта као добра од опшег интереса.
- забрана сече стабала заштићених и строго заштићених врста
- самовољно заузимање шума,
- уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама,
- одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада у шуми, на шумском земљишту на удаљености мањој од 200 м од руба шуме, као и изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или се угрожавају функције шуме,
- одводњавање или извођење других радова којима се водни режим у шуми мења тако да се угрожава виталност шуме.

Сходно Правилнику о шумском реду („Сл. гласник РС“ бр.38/11 и 75/2016) сеча стабала, израда, извоз, изношење и привлачење дрвета и други начин померања дрвета врше се у време и на начин којим се обезбеђује најмање оштећење околних стабала, подмлатка и земљишног покривача, остале флоре, фауне и објеката, као и спречавање загађивања земљишта органским горивима и моторним уљем.

Зато је неопходно:

- континуално пошумљавати терене у складу са природним карактеристикама земљишта: педолошки састав, нагиби, надморска висина, експозиције;
- побољшати постојећи ниво производно-технолошког процеса у шумарству, због техничко-технолошке, организационе застарелости и недовољно развијене мреже шумских путева, што утиче на отежано газдовање шумама;
- створити оптималне услове за унапређивање стања аутохтоне дивљачи и реинтродукцију исте;
- покренути процес израде политике и стратегије ловства;
- створити регулаторне, институционалне и економске оквире за спровођење стратегије одрживог газдовања шумама, дивљачи и ловства.

Према решењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (бр. 350-01-00091/2020-09 од 17.12. 2020.г.), одредбом члана 10. став 1. тачка 2) Закона о шумама прописано је да промена намене шуме и шумског земљишта може да се врши ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе. Указује се на обавезу плаћања накнаде за промену намене шуме и шумског земљишта из члана 10. став 1. тачка 2) Закона о шумама, а која је утврђена чл.50-55. Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гл. РС“ бр. 95/18, 49/19 и 86/19). сагласно Закону о просторном плану РС од 2010-2020. године (Сл. гл. РС“ бр. 88/10) и Стратегији развоја шумарства РС (Сл. гл. РС“ бр. 59/06) неопходно је одредити површине за пошумљање, те предвидети промену намене површина на којима је фактичко стање шума, а у катастру непокретности се води као нека друга врста.

При планирању намена и активности у границама обухвата плана, све активности треба да буду у складу са:

- Законом о шумама („Сл.гласник РС., бр. 30/10 и 93/12), и
- Закона о изменама и допунама Закона шумама („Сл.гласник РС“ бр.89/15),
- Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта , о типовима станишта, осетљивим, угроженим и ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл.гласник РС“ бр.35/10)
- Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиља и гљива („Сл.гласник РС“ бр 5/10 и 47/11)
- Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима који омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Сл.гласник РС“ бр 72/2010)
- Правилник о компензацијским мерама („Сл.гласник РС“ бр 20/10)

- Правилник о одштетном ценовнику дза утврђивање висине накнаде штете проузроковане недозвољеном радњом у односу на строго заштићене и заштићене дивље врсте („Сл.гласник РС“ бр. 37/10) односно све активности морају бити засноване на очувању шума и шумског земљишта као добро од општег интереса.

Мере и услови заштите водног земљишта

На предметном подручју издваја се површински водоток реке Рача, којој је потребно очувати квалитет, пречишћавањем отпадних вода, пре њиховог упуштања у водоток (реципијент), сталном сарадњом, праћењем и контролом њиховог стања.

Према мишљењу *Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде* (бр. 350-01-00091/2020-09 од 17.12. 2020.г.), Републичког хидрометеоролошког завода (број 922-3-105/2020 од 20.11.2020.године) и ЈВП "Србијаводе", ВПЦ "Морава"(број 8994/1 од 24.11.2020.године). Одрживо управљање водама подразумева: заштиту квалитета вода, заштиту од вода, хидротехничке и организационе мере.

Заштита свих водних ресурса, подразумева:

- обезбеђење и побољшање квалитета површинских и подземних вода, задржавањем свих водотока у одговарајућој класи квалитета;
- заштиту изворишта водоснабдевања;
- изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода;
- обезбеђење површина за наводњавање, искључиво за високовредне културе, због оскудних водних ресурса;
- подизање нивоа заштите од вода (одбрана од поплава, одводњавање).

Мере и услови заштите пољопривредног земљишта

Према решењу *Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде* (бр. 350-01-00091/2020-09 од 17.12. 2020.г.):

- Одредбом члана 15. Закона о пољопривредном земљишту прописано је да се пољопривредно земљиште користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним овим законом

- Одредбом члана 22. Закона о пољопривредном земљишту прописана је забрана коришћења обрадивог земљишта прве, друге, треће, четврте и пете катастарске класе у непољопривредне сврхе.
- Одредбом члана 23. Закона о пољопривредном земљишту прописано је у којим случајевима постоји могућност изузетка забране коришћења обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе, а одредбом члана 24. Закона о пољопривредном земљишту, прописани су услови давања сагласности на промену намене обрадивог пољопривредног земљишта.
- Одредбом члана 27. Закона о пољопривредном земљишту прописана је да обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од пола хектара, односно да обрадиво пољопривредно земљиште урађено комасацијом не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од једног хектра.

3.7.2. Услови заштите културних добара

Према Решењу Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу (бр. 1712-02 од 23.11.2020.г.), утврђено је да се у граници захвата предметног плана налази регистровани археолошки локалитет "Градиште" на катастарским парцелама бр. 2035, 3026, 2037, 2038/1, 2038/2, 2038/3, 2039, 2063, 2064/1, 2064/2, 2068, 2077, 2078, 2079/1, 2079/2, 2080, 2081/1, 2081/2, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086/2, 2086/3, 2087, 2091, 2092, 2094, 2095, 2097, 2098, 2099/1, 2099/2, 2100, 2101, 2102, 2103, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076..КО Вишевац

Општи услови за подручје плана:

Поштовање члана 109 Закона о културним добрима („Сл. гласник РС“ бр.71/94) који гласи: "Ако се у току извођења радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања, прекине радове и обавести надлежан Завод за заштиту споменика културе и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен".

Уколико се током земљаних радова наиђе на археолошки материјал трошкови археолошких истраживања, конзервације откривених налаза, заштите и чувања евентуалних непокретних археолошких остатака падају на терет инвеститора, под условима које прописује надлежни Завод за заштиту споменика културе.

Посебни услови за подручје локалитета „Градиште“:

- могуће је планирати коришћење простора за намену промоције туризма и афирмацију постојеће културне баштине: културу, спортско-рекреативне активности, лов и сличне активности које не угрожавају природне и постојеће изграђене вредности;
- постојећи објекат хотела могуће је обновити и користити у туристичке сврхе;
- сачувати и обновити постојећу спомен капелу;
- евентуална нова изградња на подручју локалитета могућа је само као пратећи садржај основној намени простора;
- пре било каквих земљаних радова, неопходно је извршити археолошка истраживања, на основу којих би се прописале мере заштите, откривених налаза;
- археолошка истраживања мора извршити надлежна служба заштите културних добара, у складу са одредбама Закона о културним добрима РС („Сл. гласник РС“ бр.71/94);
- археолошка истраживања ће се обавити о трошку инвеститора;
- у зависности од резултата истраживања, презентација је могућа уз посебне услове службе заштите
- инфо табле, шетне, бицикличке и сл стазе, као и адекватно партерно уређење простора, предвидети посебним пројектима уређења и презентације природног и културног наслеђа, уз прибављање услова надлежне службе заштите
- за све планиране радове, а пре израде пројеката, неопходно је прибавити посебне услове надлежног Завода за заштиту споменика културе Крагујевац

Објекти народног градитељства етно насеља, спомен чесма и споменик Карађорђу, немају статус природног добра (те не подлажу Закону о културним добрима) мишљење Завода је да они доприносе и промовишу културне и историјске вредности, које треба сачувати и одржавати очувањем аутентичних изгледа објеката и спомен обележја.

Завод за заштиту споменика културе Крагујевац је 2009. Године извршио сондажна археолошка истраживања на овом простору . истражена је површина од 323,5 м², и утврђен је културни слој дебљине 30-40 цм. На самом налазишту откривени су остаци архитектонских објеката , као и покретан археолошки материјал који културно – хронолошки припада старијем гвозденом добу са стилско типолошким одликама басараби културе.

Локалитет Градиште се налази ван урбаних зона, на месту које је сачувало своје природне специфичности које је само насеље поседовало и у оном тренутку када је на њему обитавала људска заједница. Градиште се помињало као средњовековни град, овим истраживањима није утврђено постојање средњовековног хоризонта, сем појединих налаза који се могу везати за овај период.

3.7.3. Услови за заштиту од пожара, елементарних и других непогода и ратних разарања

Заштита од пожара

Према условима Министарства унутрашњих послова Управе за ванредне ситуације, (бр. 217-16935/20-1 од 30.11.2020.г), при изради планском документа неопходно је испоштовати, дефинисане чланом 29 Закона о заштити од пожара („Сл.гласник РС“ бр. 111/2009, 20/2015 и 87/2018):

Плански документ, поред услова прописаних посебним законом који уређује област градње и уређења простора, у погледу мера заштите од пожара и експлозија, садржи:

1. Изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара;
2. Удаљеност између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене;
3. Приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката;
4. Безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигурносне удаљености измеђи објеката или њихово пожарно одвајање;
5. Могућност евакуације и спасавања људи.

Приликом израде планском документа неопходно је придржавати се Закона о заштити од пожара, Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл.гласник РС“ бр. 54/2015), као и свих других важећих техничких прописа.

Увидом у постојећу документацију активних и евидентираних клизишта констатовано је да се подручје које обухвата План детаљне регулације не налази у зони активних и/или евидентираних клизишта.

Услови и мере заштите од елементарних и других непогода

Ради заштите од елементарних непогода проузрокованих дејством олујних ветрова, кише,

снега, пожара и експлозија као и заштита од поплава, бујица и земљотреса објекти морају бити пројектовани и реализовани у складу са одговарајућим прописима и стандардима:

- објекти морају имати добру оријентацију,
- објекти морају бити предвиђени за максимални удар ветра,
- објекте градити од материјала отпорних на утицаје снега, кише и ветра,
- ради заштите од поплава и подизања подземних и процедурних вода све техничке уређаје предвидети на безбедној коти,
- зимска служба у граду решаваће питање снежних наноса и леда.

Ради заштите од потреса новопланиране садржаје реализовати у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ бр. 31/81, 49.82, 29/83, 21/88 и 52/90).

Услови и мере заштите људи, материјалних и других добара од ратних разарања

На основу мишљења Министарства одбране (бр. 19249-2 од 23.11.2020.г.), за израду Плана детаљне регулације за специфично заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ У Вишевцу нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

У поступку спровођења плана обавезна је примена свих прописа, смерница и стручних искуства, као и примена:

- Уредбе о организовању и функционисању цивилне заштите (Сл. гласник РС, бр.21/92).
- Закона о одбрани ("Сл. гласник РС", бр. 116/2007, 88/2009, 88/2009 - др. закон, 104/2009 - др. закон и 10/2015) прописује да урбанистички план обухвата мере заштите и спашавања, изградњу нових и прилагођавање постојећих склоништа и других објеката за заштиту и склањање људи, материјалних и других добара (чл.74, став 2).
- Одлуке о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова значајних за одбрану земље (Сл. гласник РС, бр. 85/2015 од 9.10.2015. године, а ступила је на снагу 17.10.2015) којом се утврђује који су објекти од значаја за одбрану.
- Уредбе о организовању и функционисању цивилне заштите (Сл. гласник РС, бр.21/92) градови и насеља у републици Србији класификовани су кроз четири степена угрожености. За сваки степен утврђене су одговарајуће мере, услови и режими заштите.

Управљање отпадом

Циљ управљања отпадом је минимизирање штетног утицаја на животну средину, са ултимативно стабилним компонентама отпада, уз рационалну и одрживу експлоатацију природних ресурса.

Према условима компаније ФЦЦ Еко д.о.о (бр. 350-33/2019 од 13.11.2020.г.) наводи се да уколико се пружање услуге у њиховој надлежности успостави у будућности, за несметано обављање услуга неопходно је у фази израде планског документа планирати следеће:

- -локације за постављање одговарајућих посуда за сакупљање комуналног отпада
- -обезбеђивање категорисаних путева, односо путева за прилаз камиона смећара и специјалних возила за маневрисање приликом пражњења посуда.

Услови за несметано кретање особа са посебним потребама и мере и стандарди приступачности

Обавезна је примена техничких мера и стандарда приступачности који омогућавају несметан приступ и кретање на јавним површинама и објектима, особама са инвалидитетом, деци и старим особама. Наведене услове спровести у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС" 22/2015) и у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", бр. 46/2013).

Стандарди приступачности су техничке мере и стандарди који омогућавају несметан приступ и кретање јавним објектима особама са инвалидитетом, деци и старим особама. Посебне техничке мере и стандарди се односе на: јавне саобраћајне и пешачке површине, пешачке прелазе, места за паркирање, стајалишта јавног превоза, прилазе до објекта, рампе за пешаке и инвалидска колица, степенице и степеништа, подизне платформе, улазе у зграде и др.

Мере енергетске ефикасности

Енергетска ефикасност подразумева низ мера које се предузимају у циљу смањења потрошње енергије, а које при томе не нарушавају услове рада и живота.

Енергетска ефикасност се најчешће дефинише кроз два могућа значења. Прво значење се односи на уређаје, а друго на мере у погледу енергетске ефикасности. Енергетски ефикасним уређајем се најчешће сматра онај уређај који има велики степен корисног дејства, тј. мале губитке приликом трансформације једног вида енергије у други. Мере у погледу енергетске ефикасности односе се на мере које се примењују у циљу смањења потрошње енергије. Без обзира на то да ли су мере техничке природе или се оне односе на промене у понашању, све мере подразумевају исти или виши степен оствареног комфора и стандарда.

Најчешће мере које се предузимају у циљу смањења губитака енергије и повећања енергетске ефикасности су:

- замена необновљивих енергената обновљивим,
- замене енергетски неефикасних потрошача ефикаснијим,
- изолација простора који се греје или хлади,
- замена дотрајале или неефикасне столарије просторија које се греју или хладе,
- уградња мерних и регулационих уређаја,
- замена или уградња ефикасних система за грејање, климатизацију или вентилацију.

Битан енергетски параметар су облик и оријентација објекта који одређују његову меру изложености спољашњим климатским утицајима (температура, ветар, влага, сунчево зрачење). Избором одговарајућег облика, оријентације и положаја објекта, као и одговарајућим избором конструктивних и заштитних материјала, може се постићи енергетска повољност објекта.

У изградњи објеката поштоваће се принципи енергетске ефикасности. Енергетска ефикасност свих објеката који се граде утврђиваће се у поступку енергетске сертификације и поседовањем енергетског пасоша у складу са:

- Правилником о енергетској ефикасности зграда (“Службени гласник РС”, број 61/2011) и
- Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Службени гласник РС”, бр. 69/2012).

4.0. Правила грађења

Правила грађења дефинисана су посебно за изградњу на грађевинском замљишту јавних и осталих намена. Правила су дата по претежним наменама и представљају основ за директну примену плана или за даљу разраду кроз израду урбанистичког пројекта.

Планом предвиђене као интегрисане намене у оквиру претежне намене, које су дате као компатибилне намене, и за њих важе правила грађења која су Планом дефинисана за претежне садржаје.

4.1. Правила парцелације и препарцелације

За све јавне намене формирају се посебне грађевинске парцеле. То се односи на саобраћајнице:

- на локалне путеве који ће имплементацијом плана прећи у власништво Општине
- на бициклическе стазе и пункт EuroVelo
- на све приступне путеве који такође долазе под управу Општине.
- Државни пут 1Б реда ознака 27 је у надлежности ЈП „Путеви Србије“.

Посебне грађевинске парцеле формирају се и за све објекте услужне делатности.

Не постоје ограничења у смислу димензионисања грађевинске парцеле (минималне површине, минималне ширине фронтана) уз обавезу примене других урбанистичких параметара (индекса изграђености и индекса заузетости).

Грађевинска парцела је најмања земљишна јединица на којој је могућа изградња уколико се налази на простору на којем је планирана изградња, утврђена је регулационом линијом према јавном путу, границама грађевинске парцеле према суседним парцелама и преломним тачкама одређеним геодетским елементима, које се приказују са аналитичко-геодетским елементима за нове грађевинске парцеле.

Најмања грађевинска парцела за изградњу утврђује се према врсти и типу објекта, односно зони којој припада. Грађевинска парцела, по правилу, има облик приближан правоугаонику или трапезу, са бочним странама постављеним управно на осовину улице.

Код формирања парцела тежити да парцела има што правилнији облик како би простор био што функционалније и рационалније искоришћен.

Грађевинска парцела треба да има облик који омогућава изградњу објекта у складу са овим планом, правилима грађења (индекс изграђености и степен заузетости земљишта) и техничким прописима.

Грађевинска парцела може се делити парцелацијом, односно укрупнити препарцелацијом према постојећој или планираној изграђености, и применом правила о парцелацији/препарцелацији.

Регулациона линија раздваја површину одређене јавне намене од површина предвиђених за друге јавне и остале намене. Регулациона линија утврђује се у односу на осовинску линију (осовину јавног пута) или граничну линију (траса инфраструктурног објекта и сл.) и обележава за све постојеће и планиране саобраћајнице.

Растојање између регулационих линија (ширина појаса регулације) утврђује се у зависности од функције и ранга саобраћајнице, односно објекта инфраструктуре као хоризонтална, надземна и подземна регулација. Регулациона линија се обележава аналитичко геодетски за све планиране саобраћајнице.

Објекти који се налазе испред регулационе линије, у појасу између две регулационе линије или у зони парцела за грађење објеката јавне намене, не могу се реконструисати или адаптирати, већ се на њима могу изводити радови текућег или инвестиционог одржавања.

Регулациона линија и осовина нових саобраћајница утврђују се у односу на постојећу регулацију и парцелацију, постојеће трасе саобраћајница и функционалност саобраћајне мреже.

Нивелација саобраћајница и других јавних површина одређује се прорачуном падова и попречних и подужних профила појаса регулације. Утврђене аналитичке координате (коте нивелете) карактеристичних тачака у плану нивелације представљају основ за утврђивање регулационе линије, као и основ за постављање улаза у објекат и уређење осталог простора ван појаса регулације. Регулационе линије на углу раскрснице спајају се правом или кружном линијом која повезује тачке на регулационим линијама, које су на

подједнаком растојању од темена (пресека правца) регулационих линија до промене правца регулационих линија и то најмање 3,5м за регулације ширине 8м, односно најмање 4м за регулације ширине веће од 8м.

Градска и насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, електрична мрежа, ТТ мрежа, гасна мрежа, даљинско грејање) поставља се у појасу регулације.

За нова или изграђена насеља, утврђују се појаси регулације за постављање инфраструктурне мреже и јавног зеленила (дрвореди, паркови) у зонама парцела карактеристичне намене (јавног пута) као и ван тих зона (далеководи, комунална инфраструктура, магистрални гасоводи, топловоди и сл.)

Грађевинска линија је линија на, изнад и испод површине земље и воде до које је дозвољено грађење основног габарита објекта. Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом или се налази на грађевинској парцели на растојању које је за поједине врсте објеката утврђено овим правилима грађења.

Грађевински објекат поставља се предњом фасадом на грађевинску линију, односно, унутар простора оивиченог грађевинском линијом и границама грађења (које чине прописана удаљења од граница суседних парцела).

Од грађевинске линије може се одступити из разлога естетске и функционалне природе, односно ради заштите животне средине, ако се утврди начин коришћења простора између објекта и грађевинске линије.

Подземна грађевинска линија за подземне објекте који се граде у зони намењеној изградњи објеката од општег интереса (подземни пешачки пролази, подземни јавни гаражни простори, комунална постројења и сл.) утврђује се у појасу регулације.

Подземна грађевинска линија за остале подземне објекте (делови објекта, склоништа, гараже и сл.) може се утврдити и у појасу између регулационе и грађевинске линије, као и у дворишту изван габарита објекта, ако то не представља сметњу у функционисању објекта или мреже инфраструктуре.

За надземне објекте који се граде у зони намењеној за изградњу објеката од општег интереса (надземни пешачки прелази, надземне пасареле као везе два објекта преко јавног пута и сл.) надземна грађевинска линија утврђује се у појасу регулације.

4.2. Посебна правила грађења на површинама за јавне намене

4.2.1. Правила грађења саобраћајне инфраструктуре

Саобраћајну инфраструктуру и капацитете реализовати на основу пројектне документације, уз поштовање одредби:

- Закона о путевима („Службени гласник РС“, број 41/18 и 95/18),
- Закон о планирању и изградњи (Сл.гласник РС, 72/09, 81/09, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14,145/14,93/18, 31/19, 37/19 и 09/20) као и са планским документима вишег реда.
- Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, број 50/2011), техничким упутствима за пројектовање саобраћајница у градовима и осталим техничким прописима и нормативима, за путну и уличну мрежу у оквиру граница грађевинског подручја.

Према условима Јавног предузећа „Путеви Србије“ (бр. 953-4349/20-2 од 12.10.2020.г.), приликом израде предметног плана детаљне регулације потребно је испунити следеће услове:

Трасу и број државног пута, приликом израде предмета плана, преузети из Уредбе о категоризацији државних путева (Сл.гласник РС, број 105/2013, 119/2013 и 93/1045) и дефинисати их у плану (текстуралном и графичком делу).

Планска решења морају бити усклађена са важећом планском и пројектном документацијом чија је израда у току, на предметном подручју, као и за коју је ЈП „Путеви Србије“ издало сагласност и услове.

У складу са Просторним планом општине Рача у оквиру граница предметног плана пролази део будућег потенцијалног коридора државног пута 1б реда број 27, за који је потребно чувати коридор и не планирани градњу у истом.

Елементи пута и раскрснице (полупречник кривине, радијуси окретања и др.) морају бити у складу са Законом о путевима ("Сл.гл.РС", бр. 41/2018 и 95/18) и Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Сл.гл. РС", бр. 50/2011).

Јавни путеви морају да се планирају, пројектују и граде тако да се планска и техничка решења ускладе са најновијим знањима технике пројектовања и изградње јавних путева, са захтевима безбедности саобраћаја, са економским начелима и мерилима за оцену оправданости њихове изградње и са прописима о заштити животне средине, тако да штетни утицаји на средину због очекиваног саобраћаја буду што мањи.

Путни објекти јавног пута морају се изградити тако да ширина коловоза на путном објекту не сме бити мања од ширине коловоза јавног пута ван објекта.

У делу поред постојеће трасе предметног државног пута потребно је утврдити све инфраструктурне коридоре (електро инсталације, ПТТ, гасне инсталације, водоводне и канализационе инсталације) и исте изместити на одговарајућу локацију.

Постојећу ширину саобраћајних трака на траси државног пута IБ реда број 27 је потребно измерити директним мерењем на терену или добијањем званичног мишљења од надлежног предузећа за путеве

Приликом дефинисања елемената дела трасе државног пута IБ реда број 27, који је планиран за измештање, потребно је испунити следеће услове:

- -елементе ситуационог и нивелационог плана одредити за рачунску брзину $V_r=60\text{км/час}$
- -ширина саобраћајних трака $2 \times 3.5=7.00\text{м}$
- -ширина ивичних трака $2 \times 0.25=0.70\text{м}$
- -ширина банке у насипу $2 \times 1.50=3.00\text{м}$
- -са адекватним решењем прихватања и одводњавања површинских вода,
- -брзину државног пута на месту пре и после планираног измештања пута дефинисати на 60км/час

Потребно је да се упоредом за израдом Плана детаљне регулације ради и идејни пројекат а решења морају бити међусобно усклађена.

Приликом планирања кружне раскрснице, потребно је испунити следеће услове:

- сагледати могућност повећања пречника уписане кружнице од 45м,
- ширине саобраћајних трака срачунати према криви трагова,
- за возила која захтевају елементе веће од меродавних (нпр- теретно возило са приколицом) мора се извршити додатно проширење кружног коловоза на рачун кружног подеоника како би се обезбедила проходност таквих возила,
- коловоз мора бити димензионисан за врло тешко саобраћајно оптерећење,
- са прописаном дужином прегледности имајући у виду просторне и урбанистичке карактеристике окружења локације у складу са чланом 38. Закона о путевима ("Сл.гл.РС", бр. 41/2018 и 95/18), уз пуно уважавање просторни и урбанистичких карактеристика ширег окружења те локације и у свему у складу са тачком 4. кружне раскрснице у Правилнику о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Сл.гл.РС", број 50/2011) и важећим стандардима,
- обезбедити потребан ниво функције и безбедности, који обухвата услове обликовања прикључка, уједначени пројектни третман саобраћајних струја и релативну хомогеност брзина у подручју кружне раскрснице,
- раскрсница са кружним током треба тежити централној симетрији кружне раскрснице укључујући и зоне излива/улива како би се обезбедили равноправни услови за све токове,
- обавезно урадити проверу нивоа услуге и пропусне моћи раскрснице
- број уливних трака дефинисати на основу провере пропусне моћи док ће величина пречника уписане кружнице зависити од највеће вредности брзине раскрснице,
- дефинисати елементе ситуационог плана кружне раскрснице, где ће бити обухваћено поред пречника уписане кружнице, ширине кружног коловоза и елемената улива или излива и елементи обликовања прикључних праваца како би се обезбедио простор за формирање острва за каналисање токова,
- потребно је обезбедити пешачки и евентуално бицикличке стазе и прелазе у зони кружне раскрснице,
- решити прихватање и одводњавање површинских вода будуће кружне раскрснице,
- дефинисати хоризонталну и вертикалну сигнализацију не предметном путу и прикључним саобраћајницама у широј зони прикључења.
- Дефинисати стреласте путоказе на сва острва на излазу из раскрснице

Елементи пута и раскрснице (полупречник кривине, радијуси окретања и др.) морају бити у складу са Законом о путевима ("Сл.гл.РС", бр. 41/2018 и 95/18) и Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају п и други елементи јавног пута ("Сл.гл. РС", бр. 50/2011).

Конечно решење раскрсница биће дефинисано у поступку израде пројектне документације исих.

У делу планиране трасе државног пута потребно је утврдити све инфраструктурне коридоре и исте изместити на одговарајућу локацију.

У складу са чланом 35. Закона о путевима (Сл.гл.РС", бр 41/18 и 95/18) потребно је поштовати границу експропријације за јавне путеве које износе минимално 3 метра за државни пут 1б реда, мерено по спољну страну од границе путног земљишта.

Прикључење к.п. 1974, с обзиром да се иста налази у зони планиране кружне раскрснице, се планира на локалну саобраћајницу 5.

Минимално растојање грађевинске линије стамбених објеката од регулационе линије постојећег Државног пута 1Б реда ознака 27 је 20м, тј. од регулационе линије Општинског и некатегорисаног приступног пута је 5м што се односи на новоизграђене објекте. Наиме, постојећи објекти до потребе њихове замене не подлежу овим условима.

Како се на новопланираној Саобраћајници 7 планира изградња окретнице и то у близини планиране измештене трасе државног пута, потребно је елементе исте дефинисати на начин да се не угрожава елементи нове трасе државног пута, односно потребно је сагледати могућност изградње окретнице толико близини нове трасе државног пута.

Планирати изградњу ограде између планиране окретнице на новопланираној Саобраћајници 7 и нове, измештене трасе државног пута.

У складу са чланом 81. Закона о путевима (Сл.гл.РС", бр 41/18 и 95/18), ако постојећи јавни пут, односно његов део, треба изместити због грађења другог објекта (железничке инфраструктуре, рудника, каменолома и сл.) јавни пут, односно његов део који се измешта мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији тог пута.

Трошкови измештања јавног пута, односно његовог дела, сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање јавног пута, односно његовог дела, ако се другачије не споразумеју инвеститор и управљач јавног пута.

Регулациона линија у делу планиране реконструкције државног пута као и планиране кружне раскрснице је на удаљености 3 од банке, а у простору између њих је смештен канал ширине 2м за одвођење површинских атмосферских вода.

Заштитни појас и појас контролисана градње, односно грађевинска линија у делу Државног пута IБ реда, је на удаљености 20 м од регулационе линије. Постојећи изграђени објекти који се налазе ван грађевинске линије се задржавају остају у постојећем стању. Уколико постојећи објект не испуњава неке од услова дефинисаних планом, који су везани за неопходна растојања од граница парцела и од суседних објеката, постојеће грађевинске линије се задржавају за постојећи габарит објекта и мање измене без промене габарита.

Саобраћајно прикључење постојећих изграђених објеката (стамбени, пословни и сл.) због измештања трасе државног пута IБ реда број 27 и планиране изградње кружне раскрснице предвиђено је на локалне, општинске саобраћајнице.

Просторним, односно урбанистичким планом, на основу члана 84. Закона о путевима (Сл.гл.РС", бр 41/18 и 95/18), одређује се деоница јавног пута, односно објекта са додатним елементима(шири коловоз, тротоар, раскрснице, простори за паркирање, јавна расвета, бицикличке и пешачке стазе и сл.) објекти и опрема која одговара потребама насеља.

- приликом изградње деонице јавног пута не може да се наруши континуитет трасе пута и саобраћаја на њему.
- да ширина саобраћајних трака буде дефинисана у складу са важећим прописима и законима из ове области.

Трошкове изградње елемената јавног пута сноси општина, односно град који је захтевао изградњу тих елемената.

Планско решење мора бити у складу са свим важећим законима и прописима који третирају предметну проблематику.

Планом предвидети и обезбедити заштитни појас и појас контролисана градње, на основу члана 33, 34 и 36. Закона о путевима (Сл.гл.РС", бр 41/18 и 95/18), тако да први садржај објеката високоградње, морају бити удаљени минимално 20,00м од ивице земљишног појаса државног пута првог реда, уз обезбеђење приоритета безбедног одивјања

саобраћаја на предметном путном правцу. У заштитном појасу и појасу контролисане изградње забрањено је отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа.

Планском документацијом мора бити адекватно решено прихватање и одводњавање површинских вода.

Према условима Коридора Србије (бр. I-1949/21 од 12.07.2021.г), положај трасе државног пута I реда „Вожд Карађорђе“ ће се знати након усвајања Генералног пројекта.

Сходно члану 37. Закона о путевима (Сл.гл.РС", бр 41/18 и 95/18), ограде и дрвеће поред јавних путева подижу се тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја.

Општи услови за постављање инсталација:

- траса нових инсталација мора се пројектно усагласити са постојећим инсталацијама поред и испод предметног пута.
- сагледати потребу за измештањем постојећих инсталација на делу постојеће трасе државног пута.

Услови за укрштање инсталација са предметним путем:

- да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на пут, у прописаној заштитној цеви,
- заштитна цев мора бити пројектована на целој дужини између крајних тачака попречног профила пута (изузетно спољња ивица реконструисаног коловоза), увећана за по 3,00м са сваке стране,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,50м,
- минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до корње коте заштитне цеви износи 1,20м.

Приликом постављања надземних инсталација водити рачуна о томе да се стубови поставе на растојању које не може бити мање од висине стуба, мерено од спољне ивице земљишног појаса пута, као и да се обезбеди сигурносна висина од 7,00м од највише коте коловоза до ланчанице, при најнеповољнијим температурним условима.

Услови за паралелно вођење инсталација са предметним путем:

- предметне инсталације морају бити поставље минимално 3,00м од крајње тачке

попречног профила пута (ножице насипа трупа пута или срољње ивице путног канала за одводњавање)

- не дозвољава се вођење инсталација по банкени, по косинама усека или насипа, кроз јаркове и кроз локације које могу бити иницијале за отварање клизишта.

Пешачки и бициклички саобраћај

Површине намењене за кретање пешака (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила саобраћајница. Ширина тротоара зависи од намене и атрактивности околног простора и интензитета пешачких токова.

Минимална ширина тротоара за кретање пешака је 1,5m, а за кретање инвалида са помагалима 3,0m.

Новопланиране бицикличке трасе водити заједно са моторним саобраћајем у улицама нижег ранга, заједно са пешацима и издвојено од другог саобраћаја. Уколико обим моторног и пешачког саобраћаја може угрозити безбедност, бициклички саобраћај издвојити у посебне стазе.

Основна правила трасирања бицикличких стаза су: трасе полагати кроз озелењене зоне, трасама повезивати стамбене зоне, зоне рекреације и централних активности, а у зонама атракције планирати просторе за паркирање бицикла. Посебне бицикличке стазе се трасирају ободом пошумљених области и преко ливада.

Подлога мора омогућити несметано коришћење стаза током већег дела године. Препоручује се асфалт, макадам, камена стаза. Минимална ширина једносмерне бицикличке стазе је 1,25m, а двосмерне 2,5m.

Планирана бицикличка стаза ће се разрађивати кроз Урбанистички пројекат.

Стационарни саобраћај

Површине намењене за паркирање морају бити одвојени од коловозне површине и изграђени тврдом подлогом. Паркинг простор уз туристичке локалитете обавезно мора садржати и уређен простор за задржавање људи опремљен клупама, столовима, кантама за отпатке и информациони таблама.

Нормативи за димензионисање паркинг простора

НАМЕНА:	1 ПМ на:
Становање	1 стан
Пословање и администрација	100 m ² БРГП
Хотел	10 кревета
Ресторани и кафане	4-8 столица
Спортски објекти	30 гледалаца

Туристички капацитети у приватним објектима (за тип сеоског туризма) и домаћинствима, захтев за паркирањем морају имати решен у посебно организованим јавним паркинг просторима.

Подлоге паркиралишта могу бити макадамске, асфалтне, разне врсте поплочања (камен, бехатон плоче, бетон-трава плоче, итд.) у складу са наменом простора. Као пратеће објекте јавних паркинга, треба обезбедити јавну чесму и тоалет.

Потребне капацитете паркинг простора одређивати према следећем нормативу :
 Димензије паркинг места за особе са инвалидитетом, за управно паркирање, износе 3,70x5,00m, односно на ширину паркинг места од 2,2m додаје се простор за инвалидска колица, ширине 1,5 m. Код два суседна паркинг места може се дозволити коришћење истог простора за инвалидска колица, ако ширина два суседна места за особе са инвалидитетом износи 5,90m (2,20 + 1,50 + 2,20).

4.2.2. Правила грађења водоводне и канализационе мреже

На предметном подручју као основни циљеви везани за хидротехничку инфраструктуру су:

- изградња водоводне мреже у сеоским насељима према Генералном пројекту водоснабдевања насеља општине Рача
- изградња мањих уређаја за пречишћавање отпадних вода по селима према Генералном пројекту сакупљања, одвођења и пречишћавања отпадних вода насеља општине Рача,
- изградња Постројења за пречишћавање отпадних вода према условима ЈКП-а Рача.

Правила уређења хидротехничке инфраструктуре:

- Водовод се трасира једном страном коловоза, супротном од фекалне

- канализације, на одстојању 1,0m од ивичњака;
- Атмосферску канализацију трасирати осовином коловоза или изузетно због постојећих инсталација или попречних падова коловоза, једном страном коловоза на одстојању 1,0 m од ивичњака, у ком случају је фекална канализација трасирана осовином;
- Хоризонтално растојање између водоводних и канализационих цеви и зграда, дрвореда и других објеката, не сме бити мање од 2,5 m;
- Растојање водоводних цеви од осталих инсталација (електро, телефонски каблови КДС) при укрштању не сме бити мање од 0,5 m;
- При укрштању тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електричних каблова;
- Уколико није могуће траса у оквиру регулације саобраћајнице, водовод или канализацију водити границом катастарских парцела уз сагласност оба корисника међних парцела;
- На прелазу преко водотока и канала тежити да водоводне цеви буду изнад корита. У изузетним случајевима (прелаз испод реке, канала, саобраћајница и сл.) цеви се морају водити у заштићеној челичној цеви;
- Минимална дубина укопавања цеви водовода и канализације је 1,0m од врха цеви до коте терена, а падови према техничким прописима у зависности од пречника цеви;
- Минимално растојање ближе ивице цеви до темеља објекта је 1,5m;
- Минимално дозвољено растојање при паралелном вођењу са другим инсталацијама, износи:
  - међусобно водовод и канализација 0,4m,
  - до електричних каблова 0,5m и
  - до телефонских каблова 0,5m.
- Минимални пречник водоводне цеви треба да буде $\varnothing 100\text{mm}$ због противпожарне заштите објеката. Водоводну мрежу градити у прстенастом систему;
- Кроз ревизионе шахте и друге објекте канализације није дозвољен пролаз водоводних цеви;
- У сеоским насељима која нису прикључена на мрежу градске канализације може се вршити изградња независних канализационих система са испуштањем воде у водотокове, уз обавезно претходно пречишћавање према водопривредним условима.
- Уколико у близини објеката не постоји изграђена фекална канализација, отпадне воде из објекта прикључују се у водонепропусне јаме како би се спречило истицање отпадног садржаја у подземне воде. Учесталост пражњења јаме од стране надлежне организације врши се по потреби, а најмање једном у месец дана, на основу уговора о одржавању и пражњењу.

4.2.3. Правила грађења за електроенергетске и телекомуникационе објекте

Приликом израде електроенергетских објеката морају се поштовати услови дефинисани:

- Законом о енергетици (Сл.гласник РС бр. 145/2014)
- Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/2021)
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ" бр.65/88 и "Службени лист СРЈ" бр.18/92);
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних нисконапонских водова ("Службени лист СФРЈ" бр.6/92);
- Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона 1000V (Сл.лист СФРЈ 4/74)
- Правилником о техничким нормативима за уземљења елекгроенергетских постројења називног напона изнад 1000V (Сл.лист СРЈ 61/95)
- Законом о заштити од нејонизујућих зрачења(Сл.гласник РС бр.36/2009)
- Надземни водови називног напона изнад 35kV морају се штитити од атмосферских пражњења сагласно Правилнику о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр.11/96).

Електроенергетски кабловски водови могу се полагати уз услов да су обезбеђени потребни минимални размаци од других врста инсталација и објеката и они износе:

- 0,4m ..... од цеви водовода и канализације,
- 0,5m ..... од телекомуникационих каблова,
- 0,6m ..... од спољне ивице канала за топловод,
- 0,8m ..... од гасовода у насељу,
- 1,2m ..... од гасовода ван насеља.

Приликом извођења телекомуникационе мреже, објеката као и целокупне инфраструктуре неопходно је да се испоштују следећи услове:

1. Инвестиционо-техничка документација ТТ привода мора бити урађена у складу са важећим прописима ЗЈПТТ и Законом о планирању и изградњи.
2. Инвеститор је у обавези да узради пројекат у складу са издатим условима. Након израде пројекта препоручује се да исти достави на увид „Телекому Србија“ а.д., Служби за планирање и изградњи, Одељење за оперативну подршку, Крагујевац.
3. Приликом изградње пословних и стамбених објеката, по Члану 43 Закона о

електронским комуникацијама, инвеститори су дужни да изграде пратећу инфраструктуру потребну за постављање електронских комуникационих мрежа, припадајућих средстава и електронске комуникационе опреме до просторија корисника, у складу са прописаним техничким и другим захтевима.

4. На парцелама на којима ће се градити објекти чија намена неће бити индивидуално породично становање, инвеститори су у обавези да уграде једно монтажно или изграде зидано мини кабловско окно ТК канализације, типа МБ2 унутрашњих димензија 80x80x120(ШxДxВ). Коначну позицију ТТ окна и планираних цеви могуће је напредно договорити са надлежном службом Предузећа за телекомуникације Телекома Србија-ад-ИЈ Крагујевац.
5. Инвеститор је у обавези да обвести Телеком Србија о датуму техничког пријема објекта како би се благовремено обезбедило учешће представника Телекома у раду комисије у циљу провере испуњења захтевних услова и ради провере исправности ТК инсталација.
6. Инвеститор ће обезбедити надзор на извођењу свих радова на изградњи привода и о томе обавестити Телеком.
7. Телеком ће одредити стручно лице за праћење ових радова и о томе обавестити инвеститора
8. Повезивање приводног ТТ кабла са постојећом ТТ мрежом, као и касније одржавање, врши искључиво Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ а.д., а у складу са Општим условима за пружање услуга у фиксној телекомуникационој мрежи.

У подручју захвата Плана детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу сви инвеститори су дужни да се придржавају Закона о електронским комуникацијама Члана 43. као и Упутства Републичке агенције за електронске комуникације (РАТЕЛ) о реализацији техничких и других захтева при изградњи електронске комуникационе мреже и припадајућих средстава у стамбеним и пословним објектима Члан 14 и омогуће равноправне услове за пословање свих телекомуникационих оператора.

4.2.4. Правила грађења за гасоводну мрежу

Дистрибутивни гасовод од челичних цеви МОР 16 bar

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода. Минимално растојање темеља објеката од гасовода је 3m.

При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини. испод коловоза и сл.).

Минималиа висина надслоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0,8 м, а у односу на укопан гасовод у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0 м.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. Уколико то није могуће извести дозвољена су одступања до угла од 60°.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, износи 1,35м.

Приликом укрштања гасовода са регулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна регулисаних корита водених токова износи 1,0м, односно приликом укрштања гасовода са нерегулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна нерегулисаних корита водених токова износи 1,5м.

При паралелном вођењу гасовода са другим инсталацијама, потребно је поштовати Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar :

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних гасовода 10bar <MOP≤ 16bar са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,60
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50

Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1.00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,30	0,60
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,30	0,50
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила. мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета више од 10 m ³ , а највише 60 m ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала.	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода.

Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода.

Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

Дистрибутивни гасовод од полиетиленских цеви МОР 4 bar

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода.

Минимално растојање темеља објеката од гасовода од је 1 m.

При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини, испод коловоза и сл.). Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0,8m, док у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) износи 1,0m.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама и пругама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. Уколико то није могуће извести дозвољена су одступања до угла од 60°.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите износи 1,35 m, када се гасовод механички штити полагањем у заштитну цев, износи 1,0 m.

Полагање гасовода дуж саобраћајница се врши без примене посебне механичке заштите ако се статистичким прорачуном цеговода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, с тим да минимална дубина укопавања од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције пута у том случају износи 1,35 m, а све у складу са условима управљача пута.

Приликом укрштања гасовода са регулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивица гасовода до дна регулисаних корита водених токова износи 1,0m, односно приликом укрштања гасовода са нерегулисаним воденим токовима минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до дна нерегулисаних корита водених токова износи 1,5m.

При паралелном вођењу гасовода са другим инсталацијама. потребно је поштовати Правилник о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar:

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних ПЕ гасовода $MOP \leq 4 \text{ bar}$ са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима су:

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно

		вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40
Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила. мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета више од 10 m ³ , а највише 60 m ³	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објеката за складиштење запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до шахтова и канала.	0,20	0,30
Од гасовода до високог зеленила	-	1,50
* растојање се мери до габарита резервоара		

Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода.

Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода

Приликом укрштања гасовод се по правилу поставља изнад канализације. Уколико се мора поставити испод, неопходно је применити додатне мере ради спречавања евентуалног продора гаса у канализацију.

Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода максималног радног притиска 16 бар од надземне електро мреже и стубова далековода су:

Називни напон	Минимално растојање	
	при укрштању(м)	при паралелном вођењу (м)
1 kv ≥U	1	1
1 KV <U≤20KV	2	2
20 KV <U≤35KV	5	5
35KV<U	10	10

Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода.

Посебне мере заштите изграђених гасовода при извођењу радова:

У случајевима кад се локацијски услови издају само на основу планског документа (без прибављања услова) потребно је предвидети посебне мере заштите изграђених гасовода.

1. У појасу ширине по 3m са сваке стране, рачунајући од осе дистрибутивног гасовода максималног радног притиска 16 бар и 4 бар, на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1 m до 3 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима („шлицовањем“) недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП „Србијагас „на терену.
2. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви, оштећена изолациона трака (односи се на гасоводе од челичних цеви) се мора заменити новом. Замену обавезно изводе радници ЈП „Србијагас „о трошку инвеститора, а по достављању благовременог обавештења.
3. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви, оштећена гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП „Србијагас „ ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену.
4. У случају оштећења гасовода , које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се могу јавити приликом извођења објеката, инвеститор је обавезан да сноси све трошкове санације на гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса.
5. Приликом извођења радова грађевинска механизација мора прелазити трасу гасовода на обезбеђеним прелазима утврђеним тако да се не изазива појачано механичко напрезање гасовода.
6. Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.

7. У зони 5 m лево и десно од осе гасовода не дозвољава се надвишење(насипање постојећег терена), скидање хумуса, односно промена апсолутне коте терена која је постојала пре извођења радова.
8. Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са апаратом или уређајима који могу при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су посложне самозапаљењу.
9. Инвеститор је обавезан, у складу са Законом о ценоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Сл.гласник РС, бр.4/2009), да 10 дана пре почетка радова у заштитном појасу гасовода, обавести ЈП „Србијагас” у писаној форми, како би се обезбедило присуство нашег представника за време трајања радова у близини гасовода.

Контрола спровођења мера из ових услова врши се о трошку инвеститора

Заштита гасовода- израда пројектно-техничке документације

Уколико постоји потреба за изградњом објеката у оквиру плана за које се не може обезбедити поштовање услова о потребним удаљењима и нивелационим растојањима од гасних инсталација, потребно је предвидети заштиту гасовода- постављање гасовода у заштитну цев, механичку заштиту гасовода и /или измештање гасовода. Измештање се може извести само у јавну површину. За измештен гасовод је потребно обезбедити плански основ са елементима за детаљно спровођење за нову трасу гасовода.

За заштиту гасовода за коју је неопходна интервенција на гасоводу потребно је пре усваја плана прибавити начелну сагласност ЈП „Србијагас”.

4.2.5. Правила грађења за објекте јавне намене

Гробља

Формирање нових и уређење постојећих у целинама: простор за сахрањивање (60%) - гробна места за сахрањивање укопавањем и гробнице; други садржаји (40%) – саобраћајнице и паркинг, приступне стазе и комеморативни платои, цркве и капеле (П+0), заштитне и остале зелене површине и сл. Комплекс гробља треба да буде опремљен

одговарајућом инфраструктуром и оградају се транспарентном оградом.

Постојеће гробље у насељу (јужно од регулације Државног пута 1Б реда ознака 27) конзервирати у смислу заустављања отварања нових гробница и гробних места. Дозвољена је и пожељна реконструкција подручја гробља у делу:

- замене постојеће ограде ка Државном путу у висини 1.4м
- архитектонског ремоделовања гробљанске капеле.

Иако гробље није у пуној функцији, неопходно је редовно одржавање гробљанских стаза и слободних површина.

Отварању новог гробља у Вишевцу (северно од Државног пута 1Б реда ознака 27) претходи обавезна израда геолошког елабората. На новом гробљу предвиђена је изградња нове капеле коју треба пројектовати као објекат препознатљиве црквене архитектуре. При изради пројекта гробља (развијање урбанистичким пројектом) узети у обзир коридор инфраструктурне мреже водовода и канализације и у заштитном појасу инфраструктуре забранити оснивање гробница.

Скупштина општине прописује начин организовања послова на уређивању и одржавању гробља, гробова, крематоријума (уколико постоји на територији општине) и друге услове везане за обављање погребних услуга.

Паркинг се предвиђа изван оградаеног дела комплекса.

Меморијални комплекс

Меморијално-природни споменик „Градиште“, заштићена околина непокретних културних добара. Дозвољавају се објекти и радови у функцији заштите и презентације природног и културног добра, према посебним условима надлежних органа и организација.

Забрањује се изградња објеката који негативно утичу на основну намењену функцију и животну средину или је њихов утицај ван дозвољених граница, у којима може да се контролише.

4.3 Посебна правила грађења за површине осталих намена

Правилима грађења за изградњу, обнову и реконструкцију објеката, дефинисани су услови и елементи урбанистичке регулације при спровођењу плана. Правила су дата посебно по наменама, претежној и основним - компатибилним и представљају основ за директну примену Плана или за даљу разраду кроз израду урбанистичког пројекта. За правила која нису дефинисана посебним правилима важе општа правила грађења.

4.3.1. Правила грађења за породично становање

основна намена: породично становање
 мешовито становање(становање са пословањем)
 производне делатности у сеоским домовима
 радионице старих заната
 пољопривредна производња

Породични објекти за становање могу бити стамбени и стамбено-пословни, а у једном објекту могуће је организовати максимум 4 стамбене јединице.

Куће градити као слободностојеће објекте. Минимална удаљеност сеоских слободностојећих објеката је бм. Минимална удаљеност помоћних објеката је 3м.

Препоручена спратност стамбених објеката је По+П+1+Пк, при чему висина објекта не може прећи 12м. Висина надзетка за поткровне етажне износи 1.6м.

Кота приземља одређује се у односу на нивелету јавног или приступног пута. На равном терену кота приземља не може бити нижа од коте пута а максимум је 1.2м изнад те нивелете. Паркирање решавати на парцели.

Становање у функцији туризма, према плану вишег реда, подразумева куће за одмор и рекреацију, одмаралишта, школе у природи, пансионе, собе за издавање, кампове – бунгалове, хотеле, мотеле, шумарске, планинарске и ловачке куће, етно-еко насеља, омладинске хотеле, куће са чекама, истраживачке станице и сл. Вишевац, као насеље уз Државни пут 1Б реда ознака 27 и уз трасу „културно-историјског-туристичког пута“ има посебно повољне услове за развој ове врсте услуга.

Ревитализација постојећих и изградња нових објеката становања треба да се развија у неговању породичног становања у кућама са окућницом. Стил обнове/грађења кућа треба да прати вредности народне архитектуре моравског стила.

Куће за становање уобличавати саобразно аутохтоним стиловима градње – вишеводни кровови покривени црепом, дубоке стрехе и испусти, лучно засведени и покривени тремови, примена камена и дрвета у завршној обради фасада. Сви грађевински испусти на објекту могу у хоризонталној пројекцији прећи грађевинску линију за 1.2м, односно регулациону линију 0.9м/изнад 3м висине.

Спољни изглед објекта, облик крова, примењени материјали, боје и други елементи могу се утврђивати идејним и главним архитектонским пројектом.

4.3.2. Правила грађења за угоститељске објекте и туристичке садржаје

У оквиру намене угоститељски објекти подразумевају се ресторани и мотели, хотели, етно комплекси, бунгалови и други садржаји који ће развити туризам и услужне делатности. Развој туристичких и комплементарних активности засниваће се на културолошком туризму, са капацитетима сеоског туризма. Повољан саобраћајни положај, на државном путу I реда М4, омогућава да ово насеље има улогу функционалног повезивања развоја туризма на подручју општина Рача и Топола.

Услужне делатности обухватају комерцијалне делатности у домену пружања услуга свих врста усмерених ка задовољењу најширег спектра заједничких потреба становништва: од задовољења свакодневних потреба, до оних повремених и ванредних, у терцијарном и кварталном сектору.

Развој свих видова туризма зависи од понуде угоститељских објеката на датом подручју (куће за одмор и рекреацију, одмаралишта, школе у природи, собе за издавање, кампови – бунгалови, хотели, мотели, шумарске, планинарске и ловачке куће, етно-еко насеља, апартхотели, шумарске, планинарске и ловачке куће са чекама, истраживачке станице и сл.)

основна намена: услужне делатности
комерцијалне делатности,
комерцијални пунктови
туризам

Урбанистички параметри за угоститељске објекте разматрани су за грађевински рејон и то за: сеоске зоне, зоне кућа за одмор и туристичке зоне.

У сеоским зонама дозвољава се изградња породичних стамбених и стамбено пословних објеката, економских објеката сеоског домаћинства, пословно-производних објеката пољопривреде, рибарства, шумарства и прерађивачке индустрије у функцији пољопривредне производње, пословних објеката услужних и занатских делатности, објеката јавне намене, комуналних објеката, као и објеката саобраћајне, енергетске, водопривредне, комуналне и друге инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину. У овој зони забрањује се изградња индустријских објеката са техничко-технолошким процесима који производе знатан индустријски отпад и који имају значајан штетан утицај на околину).

У зонама кућа за одмор (викенд-куће) дозвољава се и изградња: пословних објеката услужних и занатских делатности као пратеће и допунске намене у функцији туризма, објеката јавне намене у функцији спорта и рекреације, објеката саобраћајне и комуналне инфраструктуре који немају непосредан или посредан штетан утицај на стамбене функције и околину. У овој зони забрањује се изградња пољопривредних, индустријских и свих других објеката који имају техничко-технолошки процес.

Сагласно принципима приступа овом плану, ресторани и стационарани смештај – хотели треба такође да буду:

- као појединачни објекти или целине изграђени у моравском стилу
- препоручена спратност објеката услуга, може бити: П до По + П + 2, односно до По + П + 4 + Пк за хотеле, где је: По – подрум, П – приземље, 2, 4 - број спратова.

Објекти услуга могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе, за запослене и кориснике услуга, инвеститори, односно власници објеката услуга свих врста и типова изградње, обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели за смештај возила.

Индекс заузетости парцеле (однос хоризонталне пројекције објекта и површине грађевинске парцеле):

- за сеоске зоне 30%

- за зоне кућа за одмор 20%
- за туристичке зоне 50%.

Индекс изграђености парцеле (однос бруто развијене грађевинске површине објекта и површине грађевинске парцеле):

- за сеоске зоне 0.6
- за зоне кућа за одмор 0.3
- за туристичке зоне 2,0

4.3.3. Правила грађења за спортско рекреативне садржаје

Основна намена: спорт и рекареација (самосталне спортско-рекреативне површине – отворени и затворени терени за мале спортове, игралишта за децу, теретане на отвореном, тениски терени, мини голф, бадмингтон, интегрисане спортско- рекреативне површине; повезујуће/линеарне спортско-рекреативне површине – пешачки токови, бицикличке стазе, трим стазе);

Минимално одстојање грађевинске линије од регулационе је 3,0m на неизграђеном делу.

- Индекс заузетости парцеле: до 30%
- Индекс изграђености парцеле; до 0.5
- Спратност : П

Општи услови за спортско рекреативне површине : заветрина, оријентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.

4.3.4 Правила грађења верске објекте

Верски објекти су по својој намени објекти јавног карактера који се не граде на површинама јавне намене. Верски објекти се раде на захтев одређене верске заједнице, у сарадњи са надлежним Заводом за заштиту споменика културе у Крагујевцу.

У саставу грађевинске парцеле верског објекта, поред богомоље, треба обезбедити простор за изградњу пратећих садржаја: управно-административних садржаја. Садржаје комплетирати са образовно-културним, резиденцијалним и пратећим (комерцијалним) изграђеним простором и слободним површинама.

- Индекс заузетости парцеле: до 35%
- Индекс изграђености парцеле; до 0.7

- Спратност : П

Максимални проценат површина намењених зеленилу, односно шумском земљишту у оквиру парцеле износи 30%.

За објекте утврђене или евидентирание као културно добро за све интервенције на објекту или парцели обавезно је прибављање услова од надлежног завода за заштиту споменика културе.

4.4. Правила грађења на пољопривредном, шумском и водном земљишту

4.4.1. Правила грађења на пољопривредном земљишту:

Пољопривредно земљиште користи се за пољопривредну производњу, осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 62/06 и 41/09).

На пољопривредном земљишту дозвољена је:

- изградња или реконструкција породичне стамбене зграде пољопривредног домаћинства, у циљу побољшања услова становања или природног раздвајања домаћинства, највише до 200м² бруто стамбеног простора
- изградња економских објеката, који се користе за примарну пољопривредну производњу (објекти за смештај механизације, репроматеријала, за смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, производни и сервисно радни објекти у функцији пољопривреде, хладњаче, магацини, прехранбени производни погони и слично), највише 20% од површине парцеле.

4.4.2. Правила грађења на шумском земљишту

Шумско земљиште се користи искључиво у у функцији шумарства и ловства, осим у случајевима утврђеним Законом о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10).

На шумском земљишту, дозвољена је:

- изградња стамбених и економских објеката сопственика шумског земљишта, на површини до 10 ари, спратности до П+Пк, индекса изграђености до 0,15, степена заузетости до 10%;
- изградња објеката у функцији туризма – пешачке, рекреативне, бицикличке стазе са пратећим садржајима (надстрешнице, одморишта – максимално 30м² бруто, спратности П+0, уз употребу природних материјала, дрво и камен);
- изградња ловно-техничких објеката, у функцији газдовања ловиштем;
- других објеката, искључиво у функцији газдовања шумама (шумски путеви, противпожарни путеви и слично), односно објеката утврђених планом газдовања шумама.

4.3.4. Правила грађења на водном земљишту:

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других и то за:

1. изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
2. одржавање корита водотока и водних објеката;
3. спровођење мера заштите вода;
4. спровођење заштите од штетног дејства вода;
5. остале намене, утврђене Законом о водама („Службени гласник РС“, број 30/10).

Дозвољена је изградња:

- објеката за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (изградња малих хидроелектрана, утврђених катастром МХЕ ресорног министарства или уз сагласност ресорног министарства); директно на основу овог плана, издавањем локацијске дозволе, уз прибављање свих потребних услова и сагласности, изван зона стогодишње велике воде и изван захвата поплавних таласа, уз уважавање раније стечених права у погледу коришћења вода; неопходно је обезбедити приступни пут који се повезује на јавну саобраћајницу, по правилу, минималне ширине 3,50m, а комплекс са машинском зградом и инсталацијама максимално визуелно уклопити у окружење;
- објеката за узгој рибе, осим у случајевима ако је угрожено извориште за снабдевање водом, уз прибављене потребне услове, а посебно водне услове и сагласност надлежног министарства.

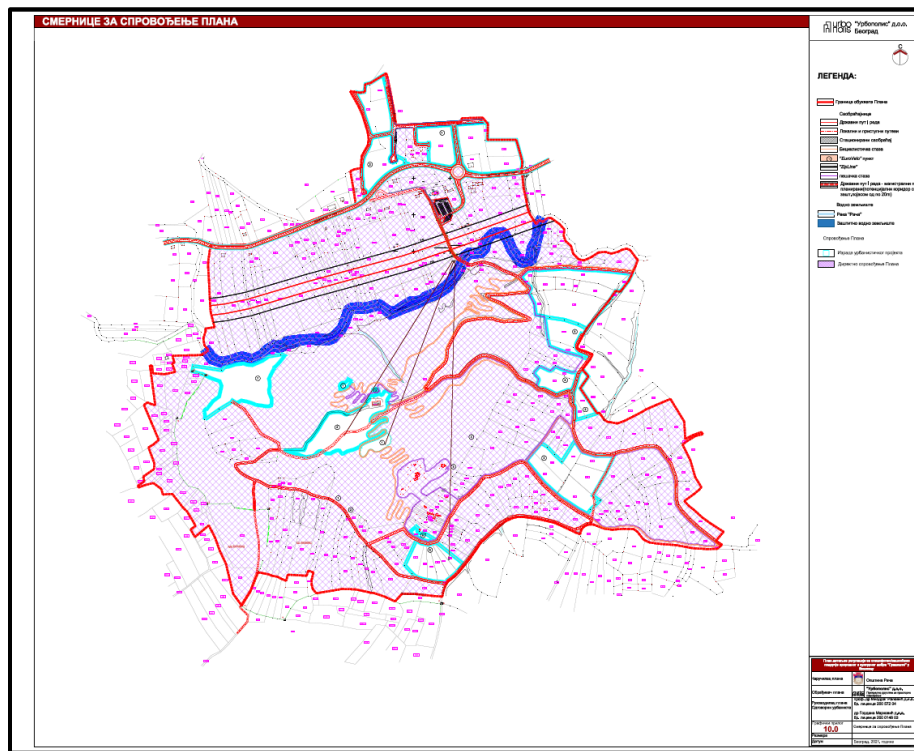
5.0. Спровођење плана

Овај План детаљне регулације за специфично/заштићено подручје природног и културног добра „Градиште“ у Вишевцу спроводи се директно, издавањем локацијске дозволе, на основу правила уређења и правила грађења, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи.

Овај ПДР је и основ за вршење експропријације земљишта због потребе реализације трасе измештања деонице Државног пута и реконструкције шумских и некатегорисаних путева у локалне општинске путеве.

Осим претежних намена одређених кроз ПДР, могуће је план имплементирати и кроз компатибилне, тј. пратеће и допунске намене.

За непосредно спровођење плана тј. за издавање или израду горе наведених дозвола надлежан је општински орган локалне самоуправе.

Слика 12: Графички прилог 10.0. Смернице за спровођење Плана